

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23900
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	38
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 38

DESCRY
TO
DESTRUCTION

descry vb I उत्पश, उत्पश्यति Megh,

Siś — आलक्ष, आलक्षयते MBh, R, BhP,

Pañcat, etc.

II अनुख्या RV 7.70.4, etc — आलोक

caus आलोकयति — आलोक, आलोकते Bhatt.

— उपदृश P RV 8.26.4.

to descry before उत्पश, उत्पश्यति

to descry in the future उत्पश, उत्पश्यति

to descry overhead उत्पश, उत्पश्यति

RV 1.50.10, Ait Br 2.31 act ab

descrying अनुरव्याति † Ts, Ait Br.

descrying n I उपालक्ष्य † Bhp.

descried adj I उपलक्ष्य — आलक्षित

Bhp, R.

desecration

n

। II विडम्बः Var B. S.

according to desert I I

गुणतः W.

accordant with deserts

मथाह mfn R, Kathas.

desert | I मरु m (often मरुतः m

pl) MBh, Kāv, etc — मरुभूमि f

Kathās, मरुमही Rājāt — मरुभू —

शून्यम् MBh, R, etc — अरण्यम् AV,

VS, etc.

| II अरण्यानि f अरण्यानी RV 10.146.

4, AV, etc — आर्तना mfn RV 1.

127.6 — शरण — शरणम्, शरण —

खिलः AV 7. 115. 4, SBh 8,

Sāmkh Bh, Kaus, खिलम् L —

कामलः L — जडलपथः — खलम् L

— धन्वन म RV, etc — निजिनः,

निजिनम् R, Rājat — निजलिः,

निजलिम् MBh, R — भूर्जि L —

मरुमथः Rājat, मरुपृष्ठम् Ragh —

खिलम् L — बलूरः L — बालुकाब्धि

m Vcar.

being in a desert मरुभूमि mfn

Saring P belonging to a desert

शरित मfn VS born in the

desert (said of horses)

महीज मfn MBh a country

next to a desert - अगमक m

(used in the pl) R 4.43.19

• desert - elephant? मरुशङ्खः L

• the desert's friend? मरुशङ्खः.

L • the desert like penance?

i.e. abstinence from drinking

मरु म MBh, Mariv a desert-

soil containing salt - रीयः.

(only L) a desert spot -

मरुस्थलम्, मरुस्थली तार, Kathas,

til 'desert-tree' शब्दार्थः म.

L having desert. a desert

गद्विशीभूत mfn Hariv 11285 the

inhabitant of a desert मरुस्थितः

Rajat in the inhabiting a desert

पुन्द्रावसान mfn (इ) म. [= मरुभव

T] living in a desert

मरुस्थित mfn. 'produced in a

11122

desert मरुदभवनः L - मरुसमभवन

L relating to a desert

रिवर VS situated in a

desert एतद्वन्त मरु न

Kam (anything) that has become

a desert रिवरिभूत मरु Car

5.12, Kum 2.45, Hear,

Naish 17.37 to become a sandy

desert मरुभूमि, मरुभूमि Kathas

to turn into a desert शून्यी कृ,

शून्यी कृणुत Var Bz S turned into

a desert - विरजित Ragh 11.

14 & 8/ a way through a

desert मरुभूमि: Kuval.

desert adj. I I अशुभ L.

I II इरिपु.

going in a desert land. एवम्

RV 5.36.1 a long tract of

desert country दीर्घारण्यम् B३.

2 I अजन.

2 II जलधनं W — नग्नं च (31) RV,

etc.

leading through a long desert (way)

दीर्घारण्यं

अजन

desert n । I पश्चात्परिवेष्टम् Bhpr

desert rb । I विरह, विरहमति

Sansk Gd, R, BHP — संत्यज 2

संत्यजति MBH, Kav, etc.

। II अपच्यु RV 10. 113. 2 — परिह,

परिहरति, परिहरत संय — प्रह,

प्रजहति MBH, Kav, etc — निजंश,

निजंशते (all) Katyār — विमुच-

विमुच्यति, विमुच्यत MBH, Kav, etc

— विसृज् विसृजति in older
~~language~~ language A) MBh, Kav, etc

— विसृज् caus. विसृजयति MBh, R,

etc — सम्परित्यज्, सम्परित्यजति

Hariv, R लृ ३ (Dhatup

25. 8) जहाति FV, etc.:

I III जुञ् लृ 1 Dhatup 5. 50.

deserting । I परित्यागः (if f आ)

111. 3
Mn, MBh, etc.

I II प्राणवृत्ति - Pañcat, Hil:

the act of entirely deserting.

प्राणवृत्ति W deserting one -

another (as the father deserting

a son, the teacher a pupil,

etc) without (the latter) being

ejected from a . . .

अपातितान्योन्यमागिन - मफु - Yajn

2. 237.

desertion - नाशः W - पराजयः MW

- विरहः MBh, Kāv, etc - रहणम्

Nalôd - हा L.

deserting adj । । ह f (अ)।

deserted adj । । विरहित MBh,

Kāv, etc.

I II निगन्थक L - रहित MBh, R,

etc - विनाश (आ) R - विग्रह

R, BHP - संन्यस्त MBh, Kāv, etc.

being deserted हीयमान a

Brahman who has deserted

his own Vedic school.

आरमारुः L - deserted by विग्रह

(instr or comp) Mn, MBh,

etc deserted by सहित Yajn,

Mbh, etc deserted by a

husband प्रियविराजित MW a

son deserted by his parents.

देवात्मयज्ञ Yajn 2.131.

2 I श्रम I (अ) Br, etc

विजित Mn, MBh, etc - विविराजित

Ragh.

11/10/21

2.11 निनर Hariv — रेनु RV

निजेपस RV 8.22.10 — इरु फ (मा)

L.

'deserted by numeration'

संख्यापरिचय-तु पाँचत a deserted

cottage भूवि फ L a deserted

garden भूवि फ L a desert i

house इरुयालय : MW.

deserted place, IT शून्यम्

MBh, R, etc -- विजयम् MBh,

Kav, etc -- रसः न Mn, MBh,

etc.

a woman deserted by her --

husband, विगृह्य L (v. l. निविर्गता)

and विरिक्त) दुर्गता.

desertedness, विजयम् Rajat.

11124 9

to be deserted adj I I - परिचायक

MBh.

to be deserted I I हा परा होता

(ep also होता).

to become deserted शून्यी झ,

शून्यी भवति Kād.

Srinivas

deserve वृ । I अहं ल । अहति rarely

अहति .

II आराध् cau आराधयति MBh, R,

Megh, Śak, Kathās, etc.

to deserve to be युज् pass

युज्यते (ek also युज्यति) (nom)

Mn, MBh, etc .

deserving ल । I अहं ल (आ) - , अहम्

Pāṇ 3.3.111, अर्हत् RV.

as deserving यार्ह MBh the

being deserving विप्रयोगः W

deserving mutilation (cheda)

छेदिक Pāṇ 5.1.64 deserving a

sacrifice यार्ह deserving

blame निन्दार्ह (आ) deserving

death वधक्षम MBh deserving

death by poison विषय Pān.

M.M. 91 deserving everything

सर्वहिण Pañcar deserving

homage नमस्य RV, etc deserving

Le Capitulation शीर्षच्छेद्य Ragh, Uttarar

deserving no pain दुःखानर्ह MBh

3. 998 deserving of a praise

मेघसाति † RV comm (not in Sāy)

deserving person भाजनम् (with

gen or ifc with ‡ आ) MBh, Kāv, etc

deserving praise पूजार्हे ‡ (आ)

deserving the Pari-vāpa परिवाप्य

‡ (आ) Kātyār not deserving

of such (a fate) अतथोचित

not deserving that अतदर्थ

very deserving महार्हे MBh, R, etc.

desiccate vb । I विशुष् caus विशोषयति

MBh, R, etc.

desiccation n । I शोषणम् Maitr Up,

VarBrS — विशोषणम् Rājāt, Susr —

शोषः MBh, Susr.

। II कोचः (gana ज्वालादि) Susr — परिशोषः

R, Susr,

desiccating adi । I शोषिन् MBh, R, Susr

सुख — विशोषिन् सुख.

I II शोष Bhp.

desiccative adj विशोषण MBh, Dh

desiccated adj I I शोषित Hariv,

Kāv, etc.

1117/1
desiderate vb I II अनुतप् Pass अनुतप्यते

(rarely अनुतप्यति [MBh 1. 50. 55]).

desideratum n I I इष्टि †

(in gram.) the desiderative form

इच्छा APrat.

design vb 1 I संचिन, संचिन्तयति

BhP.

1 II कृ desid चिकीर्षति, चिकीर्षते

AV 12.4.19 SBr, kAtySBr, Mn, etc.

चित् cl 1 चेतति (with dat) RV 1.

131.6.10.38.3

design 1 II अनुबन्धः — आदिश ठ

~~RV~~ RV 10.61.3, etc — क्रतु अ RV, VS

SBr, Br Ār Up — त्रिकीर्णितम्

Mn 4.7, MBh, R, etc — तत्परता W

— धी — नयः MBh, Pānc, kathās

— निश्चयः MBh, Kāv, etc — निश्चयम्

R — पर्याप्त-चनम् kathās — प्रज्ञा

SBr, Sāṅkh Śr — प्रयोगः Mālav,

Rājāt — प्रयोजनम् (यु० ० आ)

Prāt, MBh, Kāv, etc — वादि ०

MBh, kāv, etc — मतम् MBh, Bhp.

माति १ RV, etc — मन्त्रः RV, etc —

मानः A & B₂ — वर्षस्य RV — विधित्सा

MBh, kāv, etc — संधा Kaś —

समुदाचार L — तद्धतम् W.

absence of design अनिच्छा —

अनभिसन्धानम्, अनभिसन्धिम्

— निरभिसंधानम् Sāṃkhyaś,

Sch according to design

अथार्थित्वम् Sāh Concealment

of a design मन्त्रसंवरणम् R

devoid of design विगत—

संकल्प Nal evil design

व्यापादः Buddh injurious

design L one who acts

with a certain design

रवेष्ट mfn preceded by

design कृद्भिपूर्व mf (आ) n R,

kād, कृद्भिपूरःसर mfn MW

to have some design अपेक्ष

whose design is concealed

निगूढनिश्चय mfn MBh with a

particular design कार्यकारणतः

Hit 1.33 with which design

यत्काम्या SP2 free from
egoistic designs निरभिसंधिन्

mfn Sansk having evil

designs पापनिश्चय mfn MBh,

R having no designs निर्वि-

द्विस्त mfn MBh having secret

designs अज्ञातकेत mfn RV 5.3.11

having unknown designs

अज्ञातकृत mfn RV 5-3-11.

designing ^{adj. 1 II} / शापक a f (इका) Hariv

6518, katy & kās, Bhp 9-6-10,

sāh, etc.

designing (applied to a

gambler) कल्पित VS 30-18.

designed adj 1 I सांचिन्तित Bhp.

1 II चिकीर्षितम् Mh 4-7, MBh R 24

— ६५११ W.

(designedly ~~६५११~~ ९६११.)

designed for another परार्थ,

परार्थक.

designedly ९६११.

done designedly ज्ञानपूर्वकत

mfu R 2.64.22.

Designate ob 1 I ०५ पादिश्, ०५ पादिशति

MBh, k. av, etc.

1 II लंद cl 1 वदति Var Brs —

संवद् P Srutab — समादिश्,

समादिशति MBh, R, etc — सम्प्रदिश्,

सम्प्रदिशति MBh, R.P.

to designate as विनिदिश्,

विनिदिशति (two acc) MBh, R.P.

2
11/1/11
Suss — समुद्दिश, समुद्दिशति

(two acc) VarBs to designate

ly विन्यस, विन्यसति (rarely

विन्यसति), (instr) Megh to

designate for one's self सू A,

AtBs to designate implicit

ly उपलक्ष, उपलक्षयति, उपलक्षयते

say to act of designating

आचनम् Sāh.

Designation 1 I व्यपदेशः RBrat,

SrS, etc.

1 II उपनिषत् kātysr, Common on

Pān — प्रनाचनम् -- बोधः Sāh

Pān P, Sch — तद्विषयम् Mm, MBh,

kāre — व्यवहारः Jaim, Sch.

Commonly current design-

nation (देवतापदेशः: 1ān! R

13, ch designation of the

deity worshipped in any

site देवतापदेशनम् Āpsr

having a designation

व्यपदेशितम् मन्त्र L having a

particular designation व्यपदेश-

नम् Pat no designation

अपेक्षितः Ap a special
designation व्यक्तेरवयवम्

Nyāyam, śeḥ, Taim, śeḥ.

designating adj. I. अपेक्षितः

BhP.

1 II जादित Mn, MBh, etc — साधित

† (इ or आ) Pām, śeḥ — स्तुत्यकृतम्

(इति), MBh, kāṇ, etc. Designating

designating by implication

उपलक्ष्य Comm on Pan 4

TPrat.

designated ^{adj} / 1 II सम्पादित MBL,

Var B₂S --- सम्पादित Bhag, Paicat

Sur.

designated as सम्पादित)

Var B₂S --- कादिन designated

by the name of the father

व्यपदेशवत् (with पितृतः)

designation in the reply (a

witness etc) उत्तरसंज्ञित.

to be designated adj 1 I व्यपदे-

ख Pat, Sank — वाच्य (gen or

comp.) ChUp, Sank, Sat, etc.

1 II व्यक्त, pass व्यक्तिते sarvad,

8

11157

< Vedāntas — व्यवह Pass of Cam

< व्यवहार्यते च। — व्यवहितामाण

Kusum.

11/12 = 1

desire vb I. आकाङ्क्ष, आकाङ्क्षति,

आकाङ्क्षत (with acc) Hit Br, Mn 10.121, etc

(rarely with gen) Mn 2.162 —

कम् caus (ep also कामयते; कामयते

(with acc or int or Pot, Pāṇ 3.3.157)

RV, AV, TS, MBh, etc — इष् cl 6

ep & Ved also इच्छति, इच्छत —

वाञ्छ cl 1 (Thibault 7.24) वाञ्छति

RV, etc — कश्चिद् । वाहति, च

च कश्चिद् (with acc) Aiv Sr, Mn,

MBh, R, Bhag, Megh, Swr.

I II अनुकम् caus (with amb) ^{AitBr} Ait Br

अनुकाङ्क्ष् — अनुलुभ् caus अनुलोभयति

R — अन्ववसो, अन्ववत्यात ऽBr, etc —

अन्विष् v । अन्विच्छति AV, etc,

अन्विष् v न अन्विष्यति R, etc —

अन्विष् caus अन्वेषयति M₂icch, etc —
 अभिकम् TBr,
 [अभिकम् caus अभिकामयते MBh, Bhp

— अभिकाङ्क्ष rarely caus अभिकाङ्क्षयते

— अभिद्ये, अभिधायति TS, SBh, etc

— अभिमन्, अभिमन्यते RV, etc —

अभिमनाय ~~म~~ म म म — अभिवन्

RV 1. 51. 2 — अभिवश P A RV —

अभिवाञ्छ MBh, etc — अभिवाञ्छ caus

MBh 12.2907 — अभ्याप् desid अभीप्सति

(rarely A MBh 5.17) MBh, etc — अर्थ

cl 10 अथयत् rarely cl 1 A —

अवकाङ्क्ष Car — आका RV — आलष ,

आलषते Bhp. 5.13.6 — आवन् A —

आवृ A P RV, AV — आशंस , आशंसति ,

आशंसते — आशास , आशास्ते — इह

cl 1 इहे rarely इहति — एष

इणति, इणते RV — कन् Intens Ṛ (with acc

or dat); RV Dhātup 13.17 — कम् ṣ 1

Ṛ (not used in the conjugational

tenses) Dhātup 12.10, RV 5.36.1, 10.

10, 117.2, AV 19.52.3, ŚBr, Ragh,

etc — का RV, कन् — कृपण ^{Nom} ~~Ṡam~~

Ṛ RV 10.74.3 — गृध् ṣ म, गृध्याति

— तम् ṣ म ताम्यति (Pāṇ 7.3.74,

rarely Ā , R 2.63.46) Dhātup 25.93

— दीधी d 2 दीधीते — धी d 3

दीधीते — परितष् , परितषात् BHP —

परिप् Perid परिप्सति Mn, MBh, etc —

प्रकाङ्क्ष् , प्रकाङ्क्षति Swār — प्रणी ,

प्रणयति , प्रणयते MBh — प्रतिहर्षि ,

प्रतिहर्षति , प्रतिहर्षते RV, AV —

प्रार्थि , प्रार्थयते (ek also प्रार्थयति) (acc)

Kāthup, MBh, etc — भिष् ८ ।

(Dhātup 16.5) भिक्षते (et also भिक्षति)

(acc or gen) RV, etc — वन् ८ ।

(Dhātup 13.19.20, 19.42) वनति (Ved

also वनते) ८ 8 (Dhātup 30.8) वनोति,

वनुते RV, AV, ŚBr, Kāth, Śāṅkh Śr —

वनुष्य Nom वनुष्यते RV 9.7.6 —

वाञ्छांकु (with loc) — संवाञ्छ् ,

संवाञ्छति Bhatt — समाकाङ्क्षति,

समाकाङ्क्षति MBh — समाप् Desid

समीप्सति ङBr — समीप्सा, समीप्सात्,

समीप्सते MBh — समीह, समीहते VS, etc

—ह Desid जिहीषति, जिहीषते AV, etc.

। III कण् ८ । कण्ठलि, कण्ठले, ८ । १०

कण्ठयति Dhātup 8-11, 3m. no — स्वर

८ । स्वरति Dhātup — गाध् ८ । गाधते

Dhātup — दाङ् ८ । दाङ्ति Dhātup

17.19 — द्वाङ् ८ । द्वाङ्ति Dhātup

17.21 — माङ् ८ । माङ्ति Dhātup

17.18 — लङ् ८ । लङ्यते Dhātup

32.15, Vof — लृ caus १ Dhātup

— लृ ८ । लृ (Dhātup 21.23) लृति,

लृते, लृष्यति, लृष्यते MBh, Kāv, etc

(mostly with prepos अभि) — लृ

८ २ (Dhātup 24.71) वष्टि RV, etc —

वाङ् ८ १ वाङ्गति Dhātup 17.17 —

वेवी ८ २ वेवीते — वेस् ८ १ वेसति

Naigh 2.6 .

to desire anything from मृग्

८ 4, 10 (Dhātup 26.137, 35.46)

मृग्यति, मृगयते (मृगयति) (acc) (abl),

Kathās .

to desire eagerly । I स्पृह्

८ 10 (Dhātup 35.19) स्पृहयति

(m. ८ also स्पृहयते) RV, etc —

लुभ् ८ 6 लुभति (Dhātup 28.22)

८ 11 (Dhātup 26.12M) लुभ्यति Mn,

MBh, etc.

। II संस्पृह्, संस्पृहयति (acc)

BhP.

।III मण् ल । मण्ते Dhātup 8.10

to desire for अभिलष्, अभिलषति

(acc) — कृष्य Nom कृष्यति

RV 8.39.4 to desire greatly

लुभ् ल 6 लुभति (only Dhātup

28.22) ल म (Dhātup 26.12 म)

लुभ्यति (dat, loc) Mn, MBh, etc

to desire vehemently रभ्, रम्भ्

(mostly comp with a preposition)

cl 1. (Dhātup 23.5) रभते (m & also रभति and ep रम्भति, रम्भते)

MW.

desire 1. I अभिलाषः (or less correctly

अभिलासः) (िच् ऋ आ) — आकाङ्क्षा

suñr, sñh, etc — मनोरथः (िच् ऋ आ)

MBh, kāv, etc — कामः RV, VS, TS, AV.

SB2, MBh, R, etc, कामा (only instr

कामया q.v.) — इप्सितम् MBh, R, Raghu

• Kathās — स्पृहा (इप्ते इ आ) MBh, R,

etc —

II अधीति इ RV 2. 4. 8, AV —

अनुकामः VS — अनुतर्षः L — अभिकामः

(इप्ते इ आ) N. BhP — अभिध्या —

अभिनन्दनम् L — अभिमलता —

अभिमतम् — अभिमानः — अभिवाचितम्

— अभिवाञ्छा (ibid) Kathās —

अभिवाञ्छितम् R, etc — अभिरुन्नेहः

BhP — अर्थितम् L — अवनम् Nir

— अविष्या RV 2.38.3 — आकलनम्

L — आमिषम् — आशसा Pān,

Ragh, Vikr, Sāh — आशस् +

RV, AV 7.57.1 — आशा AV, ŚBr,

chUp, R, Śak, Kathās, Pañcat, etc

— इच्छता, इच्छसम् L — इच्छा K,

Mn, Yājñ, Pañcat, Ragh, etc —

इष्टम् RV, AV, Ait Br, Mn, R —

इष्टि + RV, VS, etc, इष्टु + L — इष्टवः

L — इहा R, MBh, etc — इहितम्

Hit, Kathās, Prabh, etc — उत्कः,

उत्कम् Kathās — उत्कनिका Mārṣ P

— उत्सुकम् , उत्सुकता , उत्सुकत्वम् — śis, Vikr

— उपजोबः — ऊर्मि m ३ , L — एणणा

śBr , Pān , Rājāt , etc — एष्टी ३

RV 6.21.8, VS — औत्क्यम् Vof —

औत्कण्ठ्यम् BhP — औत्सुक्यम् MBh ,

R, Ragh , etc — कन्दर्पज्वरः L —

काङ्क्षा (५८) R, Nal , Sūtr , Pañcat ,

काङ्क्षितम् R 5.29.9, काङ्क्षिता R 2.34.28

— कान्ति ८ L — कामना L —

कामितम् MBh 1.58.22, Kir 10.मम

— कामिता, कामित्वम् — कामुकत्वम्

Megh, Comm on Mṛgśekh — काम्या —

केतः RV, VS, TS Śāṅkhśr — कौलुकिता

Naish 5.13, कौलुकिभावः Naish 5.60

— क्रतु m — गर्धः Pāṇ 7.71,

Kathās, Sarvad 15.213, Naish 7.71

— गविहि + RV — गाधिः L —

गाद्धिम् Siṃ (ati) Hyong 1.31, Vop 11.26, गाधिः

W — पयः in उग्रचयः "strong desire" —

भित्तरागः W — छन्दः yajñ 2.195, MBh, etc

— छन्दस् m MBh 12.7376, Pāṇi M. 4.93,

Kāv — तर्कः L — तर्षणिम् BhP 3.25.7

— तर्षा BhP 11.9.27 — तृष्णा R, Ragh,

BhP, etc — दाग L — दित्सा Rājāt

3.252 — देवनम् L — निकामः RV, VS,

AV — निकामनम् Laty — प्रणयः MBh,

Kāv, etc — प्रणिहित in प्रप्रणिहि ।

"free from desire" Subh. I — प्रमदः †

VS, AV — प्रलोभः W — प्रार्थनम्,

प्रार्थना MBh, Kāv, etc — प्रार्थितम् R,

Ragh — प्रेप्सा Nir 7.17 — भासः

† L — मति (with loc, dat or inf)

मलि ~~RV~~ RV, etc — मनस् n RV, etc

— मनीषा RV — मनीषितम् MBh, Kāv,

etc — मनोगतम् MBh, Kāv, etc, मनोगति

† MBh — मनोगवी L — महारथवृ L —

रः — रणरणम् L, रणरणकम्, रणरणकः W

— रसः (पु † आ) MBh, Kāv, etc —

रुच † पु VS, MBh — रुचा MBh —

रुहरुहिका (Hcar, sch), रुहिरुहिका (L) —

शेसंसा, शेसंसा W — वननम् MBh 5.5 —

(प्रकृ) वनना RV 9.86.40 — वनस-

म — वनि कृ RV — वरस्या RV —

वशः RV, etc — वाञ्छा (कृ + आ) Kāv,

Kāthās, Rājāt, etc — वाञ्छितम्

MBh, Kāv, etc — वासना Kāthās —

विमन्यु म RV — विवक्षा W — वीतम्

त MBh — वेनः RV — वेना RV — शंसा

- W — शुभा (only L) — शोभा L
- श्रद्धा MBh, Kāv — श्लाघा L —
- संकल्पः (पुं नु आ) AV, etc — संकल्पजः
- BhP — संकल्पनम् इवैत पृ, BhP, संकल्पना
- सङ्गः (पुं नु आ वरि) Mn, MBh, etc
- समुत्सुकता Das, समुत्सुकत्वम् Ritus —
- समीहा MBh, Kāv, etc, समीहितम् Kāv,
- Kathās, Hit — सम्मति इ L — स्मृति

‡ Pañcat 3.258 (V.L for स्पृहा) —

हसि m ‡ L.

no desire अस्पृहा Gaut, BhavP 1,

अस्पृहत्वम् Hcat absence of

desire असंकल्पः BhP, असंकल्पम्

R1: 67.15 — निरहावस्था (sāh)

abundantly granting desires

सुकामदम् (आ) ३ Hcat

accomplishing the heart's desires

मन्मसाद्यन् mfn RV.

according to desire I I.

यथेप्सितम् MBh, R, etc.

I II इच्छया Pañcat, Hit, Megh,

etc — कामम् RV, TS, Ait Br, ŚBr,

ChUp, MBh, R, etc — कामाय, कामे

RV, AV, TS, ŚBr, ChUp — निकाम

^{ibc}
(~~ifc~~) निकामम् var, Mārch, etc —

प्रकामः ^{ibc}
~~ifc~~ प्रकामम्, प्रकामतः MBh,

kāv, etc — यथाभिकामम् Bhp.

according to one's desire | I

अनुकाम ~~mkh~~ RV — यथाभिप्रेतम्

(gen) Lātū, Pañcat, etc.

| II इष्टतः — उपजोषम् L

the acting according to desire

याथाकाम्यम् (Śrīś, Śāṃk) याथाकामी

(Śrīś) affected by desire

तृणार्त्त mhm Hit 1-6-34 —

रागान्वित mhm W agreeably

to desire कामम् RV, TS, Ait Br,

ŚBr, ChUp, MBh, R, etc amorous

desire मन्मथः (if & आ) MBh,

Kāv, etc — प्रमदनम् Kāv's

any morbid desire दोहदः

(Also दोहदम् L) yājñ, R, Kālid,

Pañc, Kathās, etc, दोहल, दोहलवती,

दोहलिन.

ardent desire । I लालसः, लालसा

Bhartr, Bālar.

। II एष्णा, एष्णम् Bhp — कण्डु १

Sis — दोहदिकः Naish — विवृष्णा

BhP — हर्षः MBh ardent

desire to संरम्भः (ife & आ

inf or comp) Kāv, Rājāt

begotten of desire कामज. mfn

Mn 9.107.143.147 blind

with desire रागान्ध mfn Mailzlf

born from desire संकल्पजन्मन

mfn Kathās, संकल्पप्रभव, संकल्पभव

mbn MBh born from desire

शृङ्गारजन्मन् m L — कामज

mbn Mn 9.107.143.147 borne

aloft on the wings of desire

छन्दस्पक्ष mb (आ) n AV 8.9.12,

छन्दपक्ष burning with desire

उशदह m RV 3.6.7, 34.3, 7.7.2

caused by desire, कामज mbn

Mn 7. 46. 47. 50

the causing

a desire for रोचनम् (५८) BHP

causing desire अनुत्पुल्ल mfn MBh

— सङ्गकर mfn Sarvad cessation

of desire लृष्णाक्षयः L childish

desire असद्ग्राहः BHP, VP, etc,

असद्ग्राहः Hariv 15 M 79, R, BHP

connected with a desire कामिक

mfn (इह) conquering desire

कामजित् m MBh consisting

of desire कामात्मन् mfn — काममय

m (ई) n ऽBr, Br, Ar, Up desire

after अनुकांक्षी desire after

heaven लोकैषणा ऽBr, N, ishUp, etc

desire and anger कामक्रोधौ

m du Mn 12.11 desire for food

महास्ति ॥ RV desire as daughter

of love तृष् ॥ (siddh story 23)

तृष्णा L desire (as of men for

the gods etc) अवस ॥ RV

desire (as of the waters for the sea)

अवस ॥ RV 8.16.2 desire (as

personified by the śāktas)

इच्छासपम् desire compared to a

Howar मनोरथकुसुमम् MW.

desire for । I कामः (gen, dat,
or loc) RV, VS, TS, AV, ŚBr, MBh, R,
etc — स्पर्धा (comp) Bhartṛ (v.l).

। II अभिनन्दः (iṅ) Susr —

अर्थिता (instr Mn 9.203) MBh, etc

— कुलुकम् (gana यवादि) (in comp)

दुष्ट 1. मरु — कुलूहलम् (प्रति loc or

in comp) śak, etc — गृह्या

(comp) MBh 12.112.74, 13.55.90

— चिकीर्षा (Pām 3.3.102, Kāv)

(gen or in comp) MBh 1.18.60 &

5172, Hariv ⁴⁹⁰⁷ ~~6407~~ — लषः (in comp)

MBh 12, R 2.100.3, BhP 5.8.12 —

प्रणयिता (gen, loc or comp) Kāv —

रागिता Kām, Kathās — विधित्सा

(comp) MBh, Kāv, etc — संरम्भः

(ife + आ inf or comp) Kāv,

Rājat desire for a wife

स्त्रीकामः MW desire for any-

thing whatever यत्किञ्चिदपि संकल्पः

Yoga vās desire for carriages

रथया RV desire for chariots

रथया RV desire for fighting

गविष्टि to RV desire for food

अन्नलिप्सा desire for lying on

the ground भूमीच्छा sat

desire for money अर्थतृष्णा VP,

BhP desire for pleasure

सुखाभिलाषः MW desire for riches

धनाशा Hariv, Hit desire for royalty

राज्यलोभः R, राज्यलोल्यम् L desire

for sensual objects विषयस्नेहः

Ragh, विषयस्पृहा MW desire for

woman स्त्रीकामः MW desire of

स्पृहालुता (ite) śāntis — व्यासङ्गः

(loc or comp) MBh, Kāv, etc

desire of acquiring skill in शिक्षारम्भः

(loc) Viddh desire of being

बुभूषा BHP, śāṅkhBr desire

of emancipation मोक्षेच्छा MBh

desire of flesh मांसाशा ऽBr, Ap ऽr

desire of food अन्नाभिरुचि + सुख -

प्रकाङ्क्षा Car desire of happiness

सुखेच्छा W desire of knowledge

ज्ञानकोवूहलम् Jātakam desire of

living बुभूषा Bhp, ŚāṅkhBr

the desire of men नराशंसः RV, VS,

TS, Br desire of offspring

प्रजाकामः ML desire of praising

अव एणः desire of seeing a

husband भर्तृदर्शिकांक्षा ML

the desire of showing kindness

to प्रियकाम्या (gen) MBh

desire of the heart मनःसंकल्प.

R the desire of union

समागममनोरथः Vikar .

desire of wealth । I अर्थलोभः —

वित्तेहा MBh, वित्तेषणा ऽBr — अर्थप्सुता

MBh 1.6126, अर्थेहा .

। II अर्थहिता desire of

welfare शुभकाम्या । desire of

worldly enjoyment भोगतृष्णा Ragh

desire of worldly pleasures विषयकामः

42
11/19
W desire personified कर्म०

AV 9. 12, 19, VS, Pār 9. desire

(son of Arka [the sun] and

Vasana) तर्जः BHP 6.6.13

desire to kill वधकाम्या Mn 4.165

devoid of all selfish desire

अमम infn Buddh, Jain devoid

of all wordly desire अमम n.f.

Buddh, Jain devoid of desire

विगतस्पृह mfn W devoid of desire

दिव्यदोहम् L doing something against

one's desire अवश mf(आ) n Mn 5.3,

Bhag, etc done from desire of benefit

काम्य mf(आ) n KatyŚr 12.6.15,

ĀśvŚr 2.10, ĀśvGr 3.6, Kauś 5, ChUp 5.

2.9, Mn 2.2, MBh, etc each according

to his heart's desire मन्मथः RV.

egar desire I स्मृहा (ite f आ) MBh,

R, etc.

II लोलता, लोलत्वम् Kāu, Sāh, Sūse

— लोल्यता Bhp.

egar desire for III स्मिः (comp)

MBh, Kāu, etc — स्मिः (gen loc comp) Mn,

MBh, etc — लोलुपता, लोलुपत्वम् (comp)

1/202 45

Kāu, Pur, Suse,

eager desire for heaven स्वर्गत्तिषिः,

मुनगेतषिः Bear earnest desire वनम्

(once वनः R, 5.50.21) KenUp excessive

desire अतिर्षिः Bhp 5.8.12 - अतिलोभ्यम्

expressing a desire सम्पूह म्

Kool feeling a desire for जालसंकल्प

म् Nal 3.8 - जालसंपूह म् filled

with desire रसस्पृह mfn Ratnāve

force of desire कामबलम् Bhp.

free from desire I निःस्पृह mfn (आ)n

Mn, MBh, etc — निस्तृष्ण mfn Divyāve

— वितृष्ण mfn (आ)n Bhp — वीतस्पृह

mfn W.

III अक्रतु up — आपिपास mfn SBh

14. Chup — अपलापित mfn Pān 3. 2:144

— अपलायक mtm Pāṇ 6.2.160, Sch —

अरजस् mtm MBh 14.1283 — अलोत्प

mtm Āp = (अलोत् MBh 3.153) — निराशिस

mtm Kum 5.76 — निरुत्कृष्ट mtm Sakr —

निरुपादान mtm Śiṣyāṇ — निर्लोभ mtm

Rājat — विकल्प (MBh) विकल्प दिक्षन्

(Hariv) mtm — विकाम mtm VarBṛS.

free from sensual desire निरामिष

mfn Mn 6.49 freedom from any

desire अलोभुष्वम् [ŚvetUp].

अलोभुष्वम् [Bhag 16.2. 0.1] अलोभुष्व

Bhag freedom from desire अविद्या

वितृष्णा Bhp वितृष्णता, वितृष्णतम् Kau

freedom from desire etc अकामता

from a desire for what? किंकाम्य (or)

(instr) ŚBr 1.2.5.25 from desire लोभतः

Kathās full of desire सक्ती म् म्

1B2 — सङ्गिन् म् Pur, Kathās —

सरस म् (आ) न् Kav, Kathās — सुवेन म्

(ई) न् RV — सोक्त म् (आ) न् Ritus,

Kathās fulfilling one's desire

अनुकामकृत् म् RV 9.11.7 fulfilment of

every desire सावेकाम्यम् Jain

granting a desire श्रुनुमा म् RV 10.100.

12, कृणुप्रावन् mfn RV 10.100.11 great

desire for गृध्नुता (in comp) Kathās

great desire for life जीवितगृध्नुता

Kathās 78.87.

having a desire । I काम mfn (itc)

— साकङ्क्ष mfn kāw, lit.

। II इच्छान्वित mfn — साभिलाष mf

(आ)n (loc acc with प्राप्ते or comp) ink,

Kathās, MärkP.

having desire मागंस mfn Māicch,

kalid, Kirāt - रोचकिन् mfn Bālar

the having a desire for रुचिता (Mn,

MBh, etc) रुचित्वम् (R) having everything

one can desire सर्वकाम्य mfn MW

having no desire गतस्पृह mfn R 2, BHP 7,

Kathās 34.181 — असंकल्पयत् mfn Kauś

having origin in (mere) desire

संकल्पयेति mtm Prabh having the god

desire at the head कामज्येषु mtm AV

9.28 the heart's desire मनोभिराशः

MW - मनोभिराशः highest desire (?)

परिपुका L increase of sexual desire

कामवृद्धि f L an itching desire

कण्डु f Sis the load of desire

कामफल in morbid desire दैहिकः

Naish no desire for anything न

किञ्चिदपि संकल्पः kāv not having any

desire अवन्त in RV 10.27.16 the

object of a deity's desire दिव्योद्देशम्

L object of desire कामः RV, VS, TS,

AV, ŚBh, MBh, R, etc, कामम् L objects

of desire प्रकामः in pl R one in

whom desire has ceased उपरतस्पृह

mtn one whose desire after worldly

things has ceased उपरतविषयाभिकाष mtn

one whose desire is fulfilled

सम्पूर्णस्पृह mtn one's own desire

स्वाच्छा tit overcome with desire

कामोपहत mtn w (a particle implying

desire) अङ्. proceeding from desire

संकल्पनामय mf (ई)n Bhp produced

by desire कामज mf Mn 7.46.47.50

produced from desire of advantage

संकल्पज mf Mn, Yajñ purifying the

desire केषू mf VS 9.1 & 11.7, Maiths

1.11.1 quality of desire कामगुणः

relating to a desire कामिक mf (ife)

the soul's desire आत्माभिलाषः Megh

the state of being done from desire

काम्यत्वम् Jaim 5.3.34 a state of

eager desire for (loc) कष्टलभावः Naish

strong desire लृष + (Siddh story 23) L

लृषा Hit 1.6.34 — उग्रचयः through

desire for a son पुत्रकाम्यया R 1.13.

36, Rag 1.35 through desire of

reward of pious actions सतया (Sāy)

RV 2. 11. 12 tormented with

irregular desires कामवीडित with

vehement desire प्रणिधानम् Lalit

vehement desire for कौतुकम् (loc or

in comp) Pañcat, Kathās (ifc f आ) etc

— कौतुकम् (loc or acc with प्रति or inf)

MBh, R, etc vehement desire of रागः

(ifc f आ or ई) Up, Mn, MBh, etc

want of desire अनभिलाषः wanton

desire क्रीडाकृतम् w whenever

desire leads यथाभिमतम् Pañcat, Hit,

Kathās whose desire is not

disturbed अभिग्रन्तम् mf (आ)n Ragh

with desire अभिकामम् L - उक्तं RV

with desire to protect उरुप्रा (instr)

RV 6.44.7.

without desire I अकाम म् (आ) न

अकामिन् म् ।

without any desire II निराका म् (आ)

न Kāp, Kāv, Rājat, etc.

without desire निरिच्छ म् MBh —

अतर्पुलम् MBh 12.7762.

worthy of desire प्रार्थयितव्य म्

Kālid wrong desire अवशस् ।

AV 6.43.2 yielding objects of desire

like milk कामदुध मत् (आ)न् (Pāṇ

3.2.70, Kāś) VS, TS, AV, ŚBr, MBh,

etc, Balar to do any one's desire

आप्, आपिपति, आप्रिणति, आप्रिणति

RV to have a desire for काम्य नम

काम्यति (only ifc e.g. पुत्रकाम्यति)

Pāṇ 3.1.9, Common Pāṇ 8.3.38 & 39,

Vop 21.1, Sāntiś, Bhatt 9.59 to

have a desire for children पुत्रकाम्यति

to have a vehement desire for

लुभ्, Intens लोलुभ्यते (cf. also लोलोक्ति)

(loc) kām according to one's desires

कामकारण, कामकारत्, कामकारतः Mn,

MBh, etc all kinds of desires

सर्वकामाः m pl MBh, Rāmāt Up, etc

the cherishing of desires

मनोरथबन्धः destroying irregular

desires कामनाशक मन् the

following one's own desires कामचारी

SBz, CHUp, Yājñ 2.162, Kathās, Comm

on Pāṇ 1.4.96, Ragh free from all

desires वीततृष्ण मन् L - विलोभुप

मन्(आ)न अविलोभुप Vishn (v.l.)

fulfilling all desires सार्वकामिकम्

(ई) न GrŚrS, MBh, etc granting

desires कामदम् (आ) न R, Kathās,

etc the granting desires कामदत्वम्

having good desires सुकामम्

MW having many desires

बहुकामम् Saṅkṣr indulging

the desires कामचारिन्म् MBh

13. 2265 indulging one's desires

कामात्मन् mf MBh, Mn 7.27

milking desires कामदुघ mf (आ)३

(Pāṇ 3. 2. 70, kās) VS, TS, AV, SBh,

MBh, etc, Bālar obtaining all

one's desires सर्वकामिक mf MBh

fast worldly desires अतिचन्दस्

SBh 14 tendency to morbid

desires देहदुःखशीलता Ragh 36

that part of a Śāstra that relates

to human desires कामाधिकारः W.

desiring

desiring न II अभिलषणम्.

211 अभिकाङ्क्षा (with acc or etc) —

अभिधानम् Mn 12.55 etc — अभ्येषणम् Sāy

on RV 1.116.11 & 4.11.4 — वशनम् Pāṇ 3.

58, Vāṣṭh 3, Sch.

the act of desiring वाञ्छा वाञ्छनम् W

a cow that desires the bull वेहेत् b

one who desires anything अर्थिन् mfn

& (instr or in comp) one who desires for

लषण mfu Pāṇ 3.2.150 one who has a

desire of लम्बितलोभ mfu (comp) Git

one who has no desire for anything

उदासिन् mfu what are desires किमे

किम् किमिच्छकम् MBh 12, 13.

desiring adj II अभिलाषिन् (less correctly

अभिलासिन् Megh, etc) (with acc) Sāk ---

काङ्क्षन् , काङ्क्षमाण , काङ्क्षिन् (acc or incomp)

MBh , R, Bhag, Pañcat — काम RV 189.

113. 11 , काम itc.

111 अभिकाङ्क्षिन् (with acc [BhP] or itc

[Mn 4.91, etc]) — अभिनन्दिन् (itc) —

अभिलाषक् (acc) R — अभिलाषुक ‡ (आ)

(with acc [Kis] or itc [KaHās]) —

~~अभि~~ अभिषन् ‡ (अभिषती MBh 1.6469, R,

4

अभीषन्ती Mn 5.156) (p. 1), अभी अभीषिन्

(ite) KathUp — अभीषु (with acc N etc,

with inf Śis 1.14) — उंश्त् — उंश्िन् RV

— आंश्सु Pāṇ, Kauś, Bhatt — उंश्त् (with

acc or inf) KātyŚr, Pāṇcat, R, Kathās —

एषिह्, एषु Bhatt — एषिन् (generally

ite) AitBr, MBh, Ragh, etc — कति (only

in comp) — कामयान MBh, BhP 10.47.17

कामात्मन्
~~कामात्मन्~~ W — काम कामुक (आ) R,

BhP — छन्दस्वत् TS 4.3.11.1, छन्दवत् —

लघुल MBB 12.7762 — द्रविणस्य RV —

मनस्यु RV — मार्गेण (ibc) MBB — वनिन्

RV — वाञ्छक — श्लाघिन् MW —

स्पृहाय्य Un 3.96, Sch, स्पृहायु.

not desiring भलोभिन् ardently

desiring कण्डूल, कण्डुल Car, Sis, Sch

— गन्वत् RV ardently desiring the

gait of a frog मण्डूकगतिलास desiring

a desert शून्येष † (ई) AV desiring

a girl कन्यार्थिन्, कन्यार्थिन् MBh

desiring a kingdom राष्ट्रकाम TS MBh

desiring a wife भार्यार्थिन् MW desiring

again and again मुहुस्काम † (आ) Pān

8. 3. 21, Vāṛh. 1, Pat desiring ardently

7
गवेषण RV desiring bliss त्रेयोदधिन्

समार्धिन्
Santas desiring equality ~~समार्धिन्~~ W

desiring fervently गृध्र RV — गवेषण

RV desiring for कण्डून् Sāh desiring

for carriages रथयु RV desiring good

qualities गुणगृध्नु BkP 3.14.20, ~~गुणाभिलाषिन्~~

3
~~गुणाभिलाषिन्~~ गुणाभिलाषिन् Ragh³.36

desiring good qualities (as luck or wealth)

गुणलुब्ध Sinhās (Hit, Sāh 7.12^a.25)

गुणगृह्ण desiring greedily गृह्ण RV

desiring knowledge विद्याभीप्सिन् KathUp

desiring little अल्पाकाङ्क्षिन् desiring

strength बलकाम SRS desiring the

nectar of a woman's mouth स्त्रीमुखपः,

स्त्रीमुखमधुदोहः, स्त्रीमुखमधुदोहलः L

desiring to sacrifice यष्टुकाम R

desiring which यत्काम RV fervently

desiring गव्यत् RV.

desirable adj II काम्य ऋ (आ) RV, VS, R

2.25.9, 5.43.13, Ragh 6.30, Śānti 2.7,

Bharṣ 3.40 — अभिलषणीय — आकाङ्क्ष्य

५८ — स्पृहणीय MBh, Kāv, etc — वाञ्छनीय

IV, वाञ्छितव्य MW — कम्पनीय Kum 1.37.

II अपेक्षणीय — आकाङ्क्ष्य RV 4.29.5 —

उशिज् VS, TS, ŚāṅkhŚś, Bhp — उशेन्य

RV 7.3.9 — एषणीय Kum — एषेण्य RV

10.102.11 — ~~सह~~ एष्टव्य ŚBś, MBh, etc —

कमन ऋ (आ) Bhp — कम ऋ (आ) (Pāṇ 3.

2.167) Kāvyaś — गमनाह W — गम्य ~~भव्य~~

Yājñ 1.64 — पृष्टेण्य RV 5.33.6 — प्रतिज्ञाज

ŚBś — प्रार्थनीय MBh, Śāṅkh, Pāṇcat —

प्रार्थयितव्य Kālid — प्रार्थ्य Hariv, ~~Kāv~~

~~Kavya~~ Kāvyaṇ, Bhp — लिखितव्य AitBr —

वननीय Niṣ, Samh — वरेण्य RV, etc —

वाक् वाङ्मय, वाङ्मयत्व MW — वायु RV —

वेण्य RV — शंस्य W — शस्य W — स्पार्ह

† (अ) RV, Bhp — स्पृहाय्य RV. 11 ~~अनाशिस~~

Rājat

not not desirable अनाशिस् Rājat any

desirable good (as gold, horses, etc) वामम्

RV, AV, Bṛ, Chup — काम्यदानम् desirable

to the eye दशाकांक्ष्यम् L a desirable

woman personified as wife of the moon

कान्ति ‡ Hariv 5419 having desirable

beauty स्पृहणीयशोभ MW to be desirable

स्पृहनीय N12, स्पृह्य MBh, R — आकांक्ष्य

common Kum common Kum, Mālav

very desirable सुभोगीन ‡ (अ) Bhatt.

desirableness n II कर्मनीयता, कर्मनीयत्वम् —

इष्टता, इष्टत्वम् — स्पृहणीयता, स्पृहणीयत्वम् Kāu,

Rājat.

I II अभिमत्ता.

desireless adj II निष्काम ऽBh, Mn, etc —

वीतराग- MBh, Kāu, etc.

I II निरपेक्ष f (आ) MBh, Kāu, etc (also

निरपेक्षक BhP) — निराकाङ्क्ष Kathās, Pur ~~and~~

(also निराकारादिसंज्ञे MBh) — निरीह MBh, Kāv,

etc — निस्तृष्ट Kād — प्रणाय्य.

desiderous adj II आकाङ्क्षिन् etc MBh 12.

M289, R, Ragh 19.57 — कामिन् — वाञ्छिन्

W.

II अनुकामिन् TS — अभिक्ताम् † (आ)

(with acc or ife). — अवस्वत् AV 3.26.6, TS 5

अविष्णु RV, AV — इच्छावत् L — एह

‡ (आ) AV 13.3.33 — भौत्कण्ड्यवत् BkP —

औशन RV 10.30.9, औशिज RV — कमन ‡

(आ) L — कमर ‡ — कमल BRD —

कमितृ Naish — कम्र ‡ (आ) (Pāṇ 3.2.167)_A

— कमायितृ L — कामुको Pāṇ 4.1.42

— गधिन् ifc Mn 4.28, MBh 3.16.48, R

2 ‡, 7, Kathās 121.29 — जातनर्ष Bcar

— लृषित RV 1.16.5, MBh, etc (with inf)

Hariv 5033 — लृष्णक L — निक्काम RV —

निक्कामन् RV — मनायु RV — लल W —

लोल ‡ (आ) Kāv, Var, etc — वाष्टि RV 5.79.5

— वायु TS — सकाम ‡ (आ) (i) etc Śāṅ

— सत्तृष्, सत्तृष L, सत्तृष्ण — समुव्यल ‡

(आ) AV — साकाङ्क्ष Kāv, Hit — साशंस

Māricch, Kālid, Kishāt — स्पृहयाद्य Un 3.

~~स्पृहयाद्य~~

96, Scch, स्पृहयाद्य MBh, Kāv, etc — स्पृहालु L.

अनभिलाषिन्

not desirous ~~अभिलाषिन्~~ anxiously desirous

उत्सुक R, Pāṇcat, Megh, Śah, etc —

समुत्सुक ‡ (आ) MABh, Kāv, etc.

ardently desirous of I लालस ‡ (आ)

MABh, Kāv, etc, लालसक ‡ (इका) Vikṛ.

I II प्रभूतोत्कः Kāvyaḍ 3.118 — सुलोत

(Comp) Gt Gt.

being desirous of food भक्षयत् RV 4.2.7

being eagerly desirous जातकौतुक R 1.

9.23 desirous for a long time सुचिरेत्सुक

Kathās desirous (in general) गविष

R 4.13.2 2.46.2, गविष्टि, गविष् RV 4.44.

7, 8.10.

desirous of II काम (ibc) — ईप्सु

(with acc) Mn, MBh, Ragh, R, etc —

सृहावत् Ragh, MarkP.

1 II अभिमनस् R, etc — अर्थुष्य L, अर्थिन्

— अभिष्यत् (acc [RV 1.58.2] or loc [RV

7.3.2] or inf [RV 8.51.3]) — आनुर †

(आ) (inf) — इच्छक — उत्क — कृतस्पृह

(dat) Bcar — गृह्य (loc) MBh —

गृह्य (in comp) MBh 7.210; Pañcat, Bhp

—
11 घस्मर † (आ) ibc Das 1.32, Hcar 1

— लर्षित ibc R 2.104.1 — ~~निर्बन्ध~~
निर्बन्धपर

† (आ) (comp) Kum 5.66 — निस्पृह

(loc) RV 10.95.9 — परिप्रेप्सु (acc)

MBh — प्रतिकाङ्क्षिन् (gen or comp)

MBh, Hariv — प्रणयवत् (loc) Śiṣ

— प्रणयिन् (instr or comp) MBh,

Kāv, etc — प्राङ्मुख † (आ, ई) Kathās

— प्रार्थिन् (itr) Ragh, Rājāt, Kathās

— वधदलृष्ण (itr) Ragh — रभस् † (आ)

(ibc) Kālid — रुचि ह ibc — लम्पट

Un 3. 109, Sch — लम्पट ह (आ) (loc or

comp) Inscr, Kāv, Pur, लम्पाक Nalac

— लिप्सु MBh, Kāv, etc — लुब्ध (loc

comp) Gaut, MBh, etc — वी (gen)

RV 1. 143. 6 — समुत्क Kathās —

समूह (loc inf) Ratnāv — स्पृष्ट Bhp.

desirous of a body of attendants गणकाम

Sāṅkhya 2.2.13 desirous of a person's

eye नेत्रप्रणयिन Ycar desirous of a

Tarpana & libation तर्पणेच्छुं m L

desirous of accomplishing समापिपयिषु

MBh desirous of autumn शरत्कामिन्

m L. तत्तत्तत् desirous of battle संग्रामार्थिन्

संग्रामार्थिन् Hasy desirous of beholding

दर्शनलालसह ibc MBh, = दर्शनेप्सु

desirous of combat गवेषण ~~गवेषण~~ RV, AV 5.20.11

desirous of conquest विजयार्थिन् MW

desirous of ease सुखेप्सु MW desirous of

female offspring स्त्रीकाम ऋग्वेद

desirous of ~~flask~~ flesh मांसलुब्ध Hit

desirous of food अन्नाद्यकाम — अन्नायु

(coined for the etymology of वायु) HitUp

desirous of fragrances गन्धलोलुपा L

desirous of gaining wealth अर्थार्थिन्

MBh 3. 1288 desirous of good प्रेय

प्रेयार्थिन् W.

desirous of heaven II स्वर्गकाम ,

सुवर्गकाम Bṛ, Up.

II स्वर्गपर , सुवर्गपर W — स्वर्गविकाम

Beas.

desirous of impregnation गर्भकाम †

(अ) PārGṛ desirous of improper

things इवम् L desirous of knowledge

विद्यार्थिन् Cāṇ, KaṭhUp, Sch — विद्यार्थे

Āpast desirous of liberation मोक्षकांक्षिन्

MW desirous of life जीविताकांक्षिन्

MBrh 12. 4295, जीवितुकाम GārUp 1

desirous of love कामार्थिन् MW

desirous of, marriage विवाहकाम MW

desirous of men पुरुषकाम् TāndBṛ

desirous of pleasure कामार्थिन्. 11W

desirous of prosperity शुभार्थिन् R,

Rājat desirous of gain वर्धकाम desirous

of results फलकामर्षिन् फलकाङ्क्षिन् Bhag,

desirous of sacrifice यज्ञकाम RV, etc

desirous of sexual intercourse सुसौत्सुक

VarBṛS — रत्निलम्पट Cat desirous of

Soma सोमकाम RV, AV — सोमार्थिन्

MBh desirous of sons पुत्रकाम desirous

of victory विजयप्रत्यर्थिन् Mālav desirous

of war रणकामिन् W — युद्धार्थिन् MW

desirous of water जलार्थिन् Mālav desirous 3.6

desirous of wealth भूतिकाम TS, etc

— अर्थचित्त desirous of welfare

शुभकाम Kauś.

desirous of women । I स्त्रीकाम TS,

Ait Br, etc — स्त्रीलमाट Kathās.

४। II स्त्रीलोल VarBrS. ++ चिकरिषु

desirous of to cast चिकरिषु W

eagerly desirous उन्मनस् Bhartṛ,

Sis — लोल्यवत् Kathās eagerly

desirous of तर्षचेतस् (अर्थे inf) BHP

४.४.३४ — लोल † (आ) (loc inf)

29
11251

comp) ife, Kāv, Var looking desirous

कृपणव्हाशिन् TS 3.4.7.3 made

desirous of sexual intercourse प्रहर्षित

Car not desirous of निरभिलाष

comp Śak — वितृष्ण ‡ (क्रा) (comp)

Bhp not desirous of sexual inter-

course भव्यति RV 10.95.5 ~~पति~~

united with the desirous one अवस्वद्वत्

[NBD] MaitrS very desirous लोलुप

† (आ) MBh, Kāv, etc, लोलुप † (आ)

Kathās very desirous of any thing

भूयस्काम L. a woman desirous of

wealth कामुका W.

to be desirous II चित् desid चिकित्सति

AV 5.11.1, 9.2.3.

to be desirous of II स्पृहां कृ, स्पृहां बन्ध

(loc or comp).

III गृध् cl 4 गृध्याति (loc LRV,

AV, etc] or acc I & Ub, MBh 4.276,

BhP 5.6.10) — धनाय Nom धनायति,

धनायते (gen, dat or acc) VS, MBh,

Kiś — प्रत्याकाङ्क्ष, प्रत्याकाङ्क्षते MBh

— रुच् cl 1 (Dhātup 18.5) रोचते (Ved.

and ep also रोचति) Hariv — श्रद्धा,

श्रद्धधाति, श्रद्धन्ते (acc) Kuthās —

संकृप् , संकलाते — समिनक्ष् , समिनक्षति

Ry.

to make desirous गृह् caus गर्धयति

Pāṇ 1.3.69, Kās.

desired adj II अभिलषित — काङ्क्षित —

इप्सित — अभीष्ट TS, etc.

II अभिकाङ्क्षित — अभिमत् — अभिविच + अभिवीत्

(भा) ए० RV 7.27.4 — अभीष्ट — अर्थित —

इष्ट — इष्टित — कामिक MBh 13.6025 —

कामित — कान्त ६ (भा) — पृष्ट RV, etc —

प्रणीत — प्रतिकाम AV — प्रार्थित MBh,

Kāu, etc — मत R — मनीषित MBh, Kāu,

etc — मार्गित Yājñ, Kathās — यथेष्ट Mn,

YorBhS, etc — लभित MBh, Māicch, BhP

— लभित MBh — लिप्सित R — वनित L

— वल्लभ ३ (अ) (Uṇ 3.125) MBh, Kāv, etc

— वाञ्छित MBh, Kāv, etc — वात, वनित

— वीत RV, Sāṃkṣṣṭ — शंसित W —

संकल्पित Up, Mn, MBh, etc, संकृष्ट ChUp

— समीक्षित R — समीहत R, Bhāṣṭ, —

Pañcat — स्पृहित MW — हयित RV.

not desired अयथाभिप्रेत Pāṇ 3.4.59

— असंकल्प MBh all desired विश्ववार्य

RV (Sāy) any desired aim विवक्षितम्

W any desired object इष्टि & anything

desired इष्टार्थः — किमिच्छाम् MBh

12. 13.

as desired । I यथाशिलषित R, BhP, etc

— यथाभीष्ट Pañcat, Kathās — अनुकामम्

RV.

। II यथाप्रार्थितम् Ragh — यथाभिज्ञाय

Car — यथात्रिप्रेत — यथाभिमत Mit,

Yogas, Kathās — यथासमीहित Pañcat.

as much as desired यावदीक्षितम् R,

यावदिष्टम् A the attainment of a desired

desired object प्रहर्षणम् ~~Kuval~~ Kuval

desired but hard to obtain प्रार्थितदुर्लभ

Kum desired by all beings सर्वभूतोपेत

MW. desired by arrows शरैः W

desired by Kāma कामेष्टः NP2

desired by the good सज्जनेष्टः RW

desired by the mind मनोवात RV

(probably) a desired object साकूतम्

Prasannar a desired object मनोरथः

(ifc & आ) 1ABh, Kāu, etc the

gaining of desired object अभीष्टलाभः,

अभीष्टासिद्धि & giving any desired object

अभोष्टद Pañcat 2.50 having all desired

objects सर्वकामेन् MBh long desired

चिरांभलाषित MBh 3.1851 lord of the

desired ^mप्रियपति ~~VS~~ more desired

प्रेयस् RV, AV, SBh, etc — more desired

इष्टतर.

most desired II प्रेष्ठ RV, KathUp,

BhP — इष्टतम — इक्षिततम Pañ 1.4.

49.

I II तप Kir 2.14.

much desired I II पुरुस्पृह (TBr)

पुरुस्पृह (RV) — स्वापिवात — स्वि

स्विष्ट R.

much desired by Indra इन्द्रवाततम RV10.6.6 possessing a desired objectइष्टावत् AV 18.3.20 showering desired

148
11
objects (like a rain) मनीषितवर्षिन्

Rājat state of being desired अभीष्टता

that which is desired एष्ट RV 1.184.

2 urgently desired आयाच्यते.

to be desired II कमनीय mfn Kum 1.37

mfn
— काङ्क्षणीय Kād 102.17 — वाञ्छ्य, वाञ्छितव्य

~~म~~ mfn 1311 — स्पृह्य W.

I II अभिमन्तव्य mfn — अभ्येषणीय Śāy on

RV ~~1.119.8~~ — याचनीय ^{mfu} MBh, Pañcat

— लोभनीय mfu MBh, = लोभ्य mfu L —

वन्नीय mfu Nir, Samk — विह्व mfu

RV, AV, VS — संकल्पनीय mfu ChUp.

not to be desired असंकल्पनीय mfu

ChUp to be desired for प्रार्थनीय mfu

MBh, Samk, Pañcat to be desired

for by प्रार्थ्य mfu (instr gen or comp)

Hariv, Kāvyaḍ, BhP.

I. II

to cause to desire वश् caus वाशयति.

to cause # to desire for लुभ् caus

लोभयति, लोभयते MBh, Kāv., etc.

desist vb । I उपरम (Pāṇ 1.3.85)

उपरमति, उपरमते MBh, R, Bhp,

Comm on Bṛ. Ar Up, Dāś.

। II प्रव्युपाह, प्रव्युपाहरति MBh

विशम, विशम्यति (ep also

विशमति, विशमते) Kāv, Kathās,

Rājat. शम, शमयति MBh.

to desist from. । I विरम;

निरमति (rarely A) (abl)

Kalyāṇ, MBh, etc — निवृत्त,

निवर्तते MBh, Kāv, etc.

I II अपाक MBh, etc

अभ्युत्था (abl) Comm on chUp

— अभिसंलयन (acc) MBh

निवृत्त, व्यस्य निवर्तयति,

निवर्तयते (abl) MBh, R.

परावृत्त, परावर्तित (abl) Mn,

Māh, Kāv, etc — परिहा pass

परिह्रियते (abl) Mn, Māh, Kāv,

etc — विचल, विचलति (abl)

AV, Mn, Māh, etc — विनिवृत्त,

विनिवर्तित (abl) Māh, Kāv, etc

— विहा, विजहाति (abl) Subh

— व्यपवृत्त, व्यपवर्तित (abl)

Uttaras - - व्युपरम्, व्युपरमते

(ep also व्युपरमति) (abl) MBh

— व्युपरम्, व्युपरमति Mariv

— शिथिली भू, शिथिलीभवति

(abl) Maricch - संनिवृत्त,

संनिवर्तते (abl) R, Pur

सम्परिवृत्त, सम्परिवर्तते (abl)

BhP रथा el तिष्ठते (abl)

Kathās.

desisting I I उपरमः सुख,

Sāmbhryak.

I II उपरमः — उपरमः.

not desisting I II उपरमः.

Mālatim, Sāh.

desisting from I I निवर्तनम्

(all) मन्त्र, श्रुति — निवृत्ति

(abl) Mn, MBh, Bhartṛ,

etc.

I II प्रतिविराजति f (abl) L

विमर्जनम् (gen abl or comp)

Yajñ, MBh, etc — वैरमयम्

(ife) Lalit — संगिहृति f

W.

desirous of desisting

निविवृत्सत् (W) निविवृत्स

(Sank) mfn. desisting from

any worldly action उपरति

f. Vedāntas desisting from

sensual enjoyment उपरति f

Vedāntas desisting from work

निवर्तनम् Kam.

desistence 1. I. Farah: Kās, Vap.

desistence from । I विरमवाप्त

(ife) Subh — विरति t

(abl loc or comp) Kāv,

Vedântas, ŚāringS — विरमः

ife MBh.

desisting from । I निवर्तक

mf (इति) n MBh — विनिवृत्त

mfu (abl) R.

I II विगत mfn R — विग्रह

mfn (आ) n (loc abl gen

with अह or comp) MBh,

Kāv, etc.

desisting from an improper

conduct — विगत mfn W

not desisting from अविहति

mfn (abl) KathUp, Kātyās.

— अविरमत mfu (abl)

Kathas.

desisted adj | II अङ्परत MBh,

Mhicch — संनिवृत्त Bhp, Susr

— समारत chUp.

desisted from उच्छासित

having desisted from

निनिवृत्तमालि with abl one

one who has desisted विरत

~~Pāṇcat~~ Pāṇcat one who

has desisted from विरत

(abl loc or comp) MBh, Rāw,

etc — प्रविरत (abl) Rājāt

it is to be desisted from

व्युत्थातव्यम् (impers) (abl)

Samk.

to cause to desist from | I

विनिवृत्त caus विनिवर्तयति (abl)

R, MärkP.

| II उपावृत्त caus उपावर्तयति

| Suisse, MBh.

caused to desist from

anything विनिवर्तित म्फु MBh

to make a person desist from

न्यायत caus न्यावर्तयति (ahl)

Kathās made to desist

न्यावर्तित mfn MW.

desirous of desisting | I

निविवृत्सत (w) निविवृत्सु (Samk)

mfn.

wish to desist from | I

विरिंसा विरिंसा Subh.

आरिख

desmochaeta atropurpurea

II

क्षुद्रापामर्गः, क्षुद्रापामर्गिकः L.

the plant desmochaeta atropurpurea

2 ~~the~~ (the plant) आद्यटुकः L.

11-11-11

Desmodium gangeticum n.I दीर्घमूला Suṣr.

दीर्घमूलिका L — दीर्घाक्षि m L,

दीर्घाक्षि (Bhpr) and दीर्घाक्षि (m L)

— त्रिपर्णी Bhpr 7-2-16 — पीवरी Bhpr.

II एकमूला L — कङ्कशत्रु m L

— गन्धा L — गुहा (gūḥya वृषादि 8

भिदादि) L — तन्वी L — दीर्घपत्रिका

L — धवनी L — ध्रुवा L —

निश्चला L — रसाता L — वातघ्नी L —

प्रीहिपर्णी L — शोथघ्नी L , शोथजित्

m L — शोफघ्नी L — शालपत्ता

L — शालपर्णी L — सवन्नुकारिणी

— स्थिरा L .

Desmodium gangeticum (a kind

of shrub) शुभपत्रिका L .

2 (the plant) कुमुदा L . (~~the~~)

11281

113

a plant similar to Desmodium

gangeticum

धवनी L.

desolate adj 1 I शून्य है (आ) Br,

etc — निर्जन है (आ), MBh, R.

1 II नग्न है (आ) RV, etc — निर्मनुज

BhP, निर्मनुष्य R — निर्मनुष्य है (आ)

kād, kathās — त्रिपुरुष MBh. —

पुरुषवर्जित MW.

1 I

to become desolate / शून्यो भू,

शून्यो भवति kād.

desolateness 1 I शून्यता R, Var Br,

etc, शून्यत्वम् Kār, Rūjat, Sarvad

desolation 1 II पथ्वंसत्वम्
~~1 II~~

KapS, Sch — वैधुर्यम् kathās.

despair ub । I कृत् ५ 10 कूरयते Dhātup 33.28.

III विकृम् (only in pt विचकृते) Śis 15.127 —

विकृवीभू, विकृवीभयति kād - विषद्,

निषिदति MBh, kāṇ, etc - सद् ५ 1.6

सीदति (ep also सीदते, Ved सदति, सीदति,

सीदते) Mn, MBh, etc.

to despair of संशो, संशाल (loc)

Kathās — सम्भृम् (only in pass

2

सम्भ्राम्यते MBh.

despair ॥ I निराशा Subh, Hcar.

III कश्मलः, कश्मलम् (ite f आ) MBh, BhP

— कातरम् (in सकातर) — काश्मल्यम् Mcar

— अडत्ता W — दुराशा Rājāt, BhP —

दुःखमोहः Das — दोर्मनस्यम् Var, Pañc, etc

— निराशता (Bhām) निराशत्वम् (Pañc B)

— निराशीभावः L — निर्विद् f Kathās,

निर्वेदः SBh, Up, MBh, etc - विषादनम् BHP

विषादित्वम् (susā) - वैचित्र्यम् MW -

सादः Hariv, Nalôd - सन्नि f BHP.

caused by despair सादमय म् (ई)

n Nalôd - सन्नमय म् (ई) n Nalôd

despair at नैराश्याम् (प्रति or comp)

MBh, R, etc despair of life

हताशीवितम् w despair of one's

self स्वावमाननम् L स्वावमानना Sāh

despair (one of the Vyabhicāras)

विषादः (ifc f आ) Dasar, Sāh

produced by despair सादमय mf

(इ) n Nalōd to cause despair

निर्विद् caus निर्वेदयति MBh 12.2658

with despair सवेकत्यम् Mricch,

Mālatim .

despairing n सन्नि f BhP.

despairing adj I निराशिन MBh.

II अनाश - आशाहीन - कातर f(आ)

R, Mricch, Ragh, Megh, Sak, Pañcat, Hit

कृताश Comm on MBh - व्यक्तात्मन्

Qant 15 - निराशीभूत MW - सन्नभाव

(सन्नभावत्वम्) MBh - सन्निमत् BhP -

सविषाद f(आ) Kāv, Pañcat.

despairing of I निराशः (आ)

(with loc dat acc and प्राति abl or

comp) MBh, R, etc — निराशक (abl)

MBh 8.3761.

II सांदिग्ध (comp) MBh, Kāv, etc.

despairingly सनिर्वेदम् Daś, kathās

in a despairingly insupportable

man & निर्वेददुःसहम् Malatīm.

to cause to despair

to cause to despair विषद caus विषादयति

MBh, R, etc. .

despatch ^{v6} / 1 I सम्प्रेष caus सम्प्रेषयति

MBh, R, etc — सम्प्रस्था caus सम्प्र-

स्थापयति R — प्रेष caus प्रेषयति

MBh, Kāv, etc.

1 II क्षिप cl 6 क्षिपाति, क्षिपते (MBh, etc cl 4 क्षिपते क्षिपति only Bhatt)

AV 9.1.10 & 20, MBh, etc — मुच cl

6 (Dhātup 28.136), मुञ्चाति, मुञ्चते

MBh, Kāv, etc — परिप्रेष्य caus

परिप्रेषयाति Bhatt — प्रातिविसृज्

प्रातिविसृजाति RV — प्रातिविसृज्, प्राति-

सृजाति Sak 4.21 (७१.) — प्रयम्,

प्रयच्छति, प्रयच्छते RV, etc — प्रेर-

caus प्रेरयाति MBh, R — विसृज्

caus विसर्जयति Mn, MBh, etc.

to despatch (a messenger)

विसृज्, विसृजति - सम् Caus

समर्पयाति, समर्पयते R to des-

patch any one on a message

to सांदेश, सांदेशाति (acc)(dat),

Kum to despatch messengers

प्रहि, प्रहिणाति, प्रहिणुते, प्रहिष्यति,

प्रहिष्यते RV, etc — etc पश्चा

Caus प्रस्थापयति MBh, Kāv, etc

to despatch (spies) विष्ठा, विदधाति

विधत्ते Mn 7.184 -- प्रतिविधा,

प्रतिविधाति, पातिविधत्ते R to

despatch to मुञ्च cl 6 (Dhātup

28.136) मुञ्चाति, मुञ्चते (loc, dat)

MBh, kāv, etc to despatch to

any duty व्यादीश, व्यादिशति

MBh, kāv, etc to despatch to

any place व्यादेश, व्यादेशति,

MBh, kāv, etc.

despatchⁿ 1 I वाचिकपत्रम्. -- ~~इच्छि~~ इच्छि

2 II इच्छि RV — पुलकः, पुलकम् L.

despatchingⁿ 1 I Mb, MBh, etc.

1 II उत्क्षेपः — उत्तेजनम्, उत्तेजना —

प्रस्थानम् Yājñ — प्रस्थापनम् MBh,

(also आ RV), kāv, etc — ऐषः L —

वर्तनी L, जेजण -- विशेप W.

despatcher 1 II प्रहर्तु m sis.

despatching adj 1 II प्रेरक Hariv,

Rājat.

despatched ^{adj} 1 II सम्प्रेषित MBh.

1 II अधिक्षिप्त—ईरित — उत्तेजित—

श्लेष RV 1.129.8, MBh, etc — वृत्त W,

वृद्धित MBh, वृज्ज MBh, R — पचोदित

W ~~W~~ पणुन MW - पातिशित्त L -

पातिशीष्ट सिंह — पातिसृष्ट (ज. प्रति-

शीष्ट only L) — प्रातिहत L - प्रस्थापित

kum — प्रेरित Kalid, Kathās,

Suśr — विशिष्ट W — विस्तृत R:

despatched (as messengers)

प्राहित RV, etc despatched on

an errand प्रेषित MBh, kāv,

etc one who has despatched

(messengers) विसृष्टवत् kathās.

to be despatched ^{adj} / 1 II W — प्रस्थाप्य

MBh — पहेयं AV, SB₂ — प्रेषणीय MW

— प्रेष्य kathās.

desperate adj । II हताश f (आ) Amar.

I II प्राणान्तिक f (ई) Kathās.

desperate plight वैद्युत् Kathās,

Rājat.

despise ५६ । I अवमन् Ā MBh, etc —

कुत्स् ८१० कुत्सयति Mn, Yājñr, etc

[also कुत्सयते Dhātup, rarely ८१]

कुत्सति MBh 2.22.98 & 2303, once

८१ म कुत्सयति R7..m3.18] — अवज्ञा,

अवजानाति MBh, etc — निरस्कृ,

निरस्करोति (also निरः करोति Pāṇ. 1.1.12

1.1.12, 8.3.42) Bhp, Hit.

I II अलिमन् , अलिमन्यते RV, etc —

अन्ववकृ MaitrS — अपियाच् caus

अपियाचयते AV 12.4.38 — अभ्यवमन्,

अभ्यवमन्यते Mn 4.249 — अवमन्

caus Mn 2.50 — कदर्थय Nom

कदर्थयति Bhartr, ~~Vcar~~ Vcar —

कदर्थीकृ MBh, Bhp — कुषुभ्य Nom

कुषुभ्यति gana कण्वादि — गुप्

desid जुगुप्सते (Pām 3.1.5, ep also

जुगुप्सति) (with acc) Mn, Yājñ,

MBh, etc — निगृह् , निगृह्यति (acc)

MBh (V.4. विगृह्यति) — निन्द

cl । निन्दति ep also निन्दते

RV, etc — परिगृह् , परिगृह्यते

caus परिगृह्यति MBh — परिभू,

परिभवति , परिभवते MBh, Kāv, etc

- प्रतिक्षिप् , प्रतिक्षिपति Kathās ,
 Sarvad , lalit — परिचक्ष् , परिचक्षे
 Br , प्फ , BhP — प्रतिहर्त् , प्रतिहर्त्ति ,
 प्रतिहर्त्ती AV — युज् caus योजयते
 Vop in Dhātup 33.36 — लघय Nom
 लघयति Kir , लघूकृ , लघूकरोति .
 Mr̥icch , Sch , लघूय Nom लघूयति
 ऽBr — विगर्ह् , विगर्हते (rarely)

विगृह्णति) Mm, MBh, etc — सम्परिभू,

सम्परिभवति — स्फिह् व 10 स्फोटयति

— स्फुह् व 10 स्फुहयति Dhātup

32.37 (Vok) स्मि caus स्माययते

Dhātup 32.37 (V.L for स्मिह्).

I. III द्ये व 1 द्यायति (Dhātup 22.9)

— रोह् व 1 रोहति Dhātup 9.72 —

रौह्, रौह् व 1 रौहति, रौहति Dhātup

9.12 — लुण्ट् ५ १० लुण्टयति १००

— व्यूह् , व्योहते — शिट् ५ । शेरति

Dhātup 9.17 , सिट् — सिट् ५ ।

सेरति Dhātup 9.18 — सुह् ५ १०

सुहयति Dhātup 32.26 — स्मिट् ५ १०

स्मेरयति Dhātup 32.37.

despising ५ । II अवक्षेपणम्

Pāṇ. 5.3.95 & 6.2.195 —

अवध्वंसः L .

despiser n । II विमृष्ट् m Vait.

despiser (esp of the Veda and

religion.) निराकर्तृ mfn MBh .

despising adi ।-I अवमानिन् (i)re

R 5. 81. 6 , Śāk — अवमन्तु —

अवधीरिन् L — सावज्ञ Katha .

। II अपमानिन् — अवमन्यक MBh

3. 1176 (with gen) VP (if) —

परिभाविन् Kālid, Rātnān — परिभाविन्

Insor.

despising Brāhmanas विप्रावमन्यक

Vp despising the gods देवपीयु

AV.

despicable adj । II अवगीत

Hariv, Kir 2.7 — क्षिप्त Pām 5.4.46,

kāśi — निन्दित RV, Br, etc

any despicable ^{state or} condition कित्ता

any despicable state कित्ता

a despicable man of a mixed

caste कुकुरः (Un 1.41) Kāranda,

कुकुरः despicable object

विदम्बित MW despicable on

account of क्षित (instr) क्षितः

of despicable descent (one for
whom a Brāhman is not
allowed to act as Ritv-ij)

क्षिप्तयोनि ऋग्वेद 1.23.

despising । I अवमन्य Kum 5.53,
BhP, अवमन्य p MBh 5.7533, 16.73
& 75.

despised adj । I अवमत् Mn 7.150, etc

113/0

अवशात — कुत्सित Nir, Pān, MBh,

etc — तिरस्कृत Pañcat.

I II अवगणित L — अवगर्हित R 2.21.19

— अवध्वस्त L — अवमानित MBh, etc

— असंमत Kum 3.5, Rājāt —

कट्वरम् L — कदर्थित — गर्हित

मंसि 2.8.3 & 5, Mn, etc —

तुच्छीकृत Bhp — निकृष्ट MBh, Kāv,

etc — निराकृत MBh, Kāv, etc

— परिभूत Kāv, Pur — परिवृक्त

RV, AV — प्रतिकृष्ट L — प्रातिसृष्ट

(C.V. प्रतिशिष्ट only L) — अतिष्ठु L.

a despised caste अवरवर्णः

a despised girl unfit for

marriage हता L despised

(a man) जात्मक MBh 7.9023

despised by all निर्नमस्कार

Mn, Bhatt despised by

Brāhmanas द्विजकुत्सितः L

despised by the virtuous

सज्जनगर्हित Mn 10.38 a despised

man or woman जातम्, जात्मी

AV 4.16.7, 12.4.51, Śāṅkh Br 30.5,

Lāṭy, Vikr, etc Cite qarar or

Pām 2.1.53) the despised one

परिवृत्ता, परिवृत्ती TS, AV, Br, Katy.

Sr greatly despised अतिकुलित

of a despised race मुष्टिकाः

m pl R, डीम्बाः a sort

of despised caste क्रीताः m pl W.

to be despised । II परिचक्ष्य

RV — सम्परिभू pass सम्परिभूयते MBh.

one who despoils another of arms

LI 4725 W

despond ub 1I विषद्, विषीदति MBh, Kāv, etc.

1II विकृम् (only in pf विचकृमे) Sis 15.127 —

सद् u 1.6 सीदति (ep also सीदते Ved सद्ति,

सीदति, सीदते) Mn, MBh, etc.

despondency 1I विकृवम् Pwr, विकृव्यम्

MBh, Hariv, Kāv, etc, विकृव्यता R —

विषादित्वम् (sus'd) — निर्विद् ± Kathās,

निर्विद्: S'bh, Up, MBh, etc.

III अनात्मन् - ¹¹लोक्यम् MBh, Märkp, etc

- ¹¹लान्यम् Jātakam - सन्ति + BhP - सद्:

Hariv, Natōd.

the causing despondency विषादनम् Car

despondency (esp as the result of

unrequited love) विषादः (ite f आ)

MaitrUp, MBh, Kāv, etc having

despondency सविषाद म्(आ) न Kāv,

Pañcat.

desponding adj I आशाहीन — विषण्ण

Kāv, Kathās, Bhp, विषण्णाल्मन् Bhp.

II अनालम्बन — सन्नहर्ष W — सन्निमत्

Bhp.

despondent adj I निर्विण्ण MBh,

Kathās, Pur, etc.

II निर्वेदवत् Pañc — परिनिर्विण्णचेतस् MBh —

— सन्निभान् MBh.

altogether despondent सुनिर्विण्ण

Märkp despondent language

निकृतिम् Bhp.

despondent of I निराश म् (आ) न्

(with loc, dat, acc and प्रति abl

or comp, MBh, R, etc - निरुत्साह म्

(आ) न् (loc) MBh 7.1 & 36.

III निष्प्रायाश (loc or comp) Kād.

grown despondent संजालनिर्वेद Kathās

to grow despondent विकृवीभू,

विकृवीभनति Kād to render

despondent विकृवय nom विकृवयति

Bālar.

to cause to despond विषद् caus विषादयति

MBh, R, etc.

to become desponding उत् caus

उत्पद्यति (उत्पाद्यते ep also उत्पद्यते MBh

13.4694) MBh 3.5.1650. to make.

desponding उत् caus उत्पद्यति (उत्पाद्यति

ep also उत्पद्यते MBh 13.4694) (with

मन्त्र) MBh 3.5.

1151
desquamation n II पारिपोटनम् शुद्ध

— त्वकूपारिपुटनम् शुद्ध 1.17.3, 2.12.5.

destine vb III उद्दिश्, उद्दिशति, उद्दिशते

Mark P, Kathās - संज्ञा, संज्ञानीते

Ait Bē - संचिन्त्, संचिन्तयति Bhp.

to destine for I परिकृप्, caus

परिकल्पयति (with acc अर्थम्, ifc loc

or an inf with passive sense) Mn,

MBh, etc.

III धा ā RV, Bē, MBh, etc - धृ ā ।

धारति, धारते (Dhātup 22.3) more

commonly धृ caus धारयति, धारयते

(dat) RV - निर्दिश, निर्दिशति (dat or

gen) Hariv, R, etc - विनिर्दिश, ,

विनिर्दिशति (loc) BHP - विनियुज्, ,

विनियुक्ते (rarely विनियुनक्ति) (dat loc

or अर्थम्) MBh, R, etc - संकृप् caus

संकल्पयति, संकल्पयते (loc) MBh.

destiny ^y n II नियति & Śāṅkhya, SvetUp

MBh, etc — भवितव्यता Kāu, Kathās,

भवितव्यम् — दिष्टम् AV 10.3.16, MBh —

विधि m MBh, Kāu, etc — भागधेयम् RV, etc

— अदृष्टम् — दैवम् AV, Mn, MBh, etc.

I II कालः [itc f आ RPrāt] MBh, R, etc —

कालनियोगः w — कृतान्तः R, Pañcat, Megh, Vet

— नियोगः Kāu — दैष्टिकता, दैष्टिक्यम् MW

प्रवृत्तिः R — प्राक्तनकर्मन् n Pañcat —

(in Ved) भागः — भाग्यवृत्तिः MW —

यथाभावः R — विधानम् MBh, Kāu — सम्पद्ः

Bhag.

the award of destiny पूर्वदिष्टम् A

connected with destiny अदृष्टवत् mfn

depending on destiny कालात्मक mfn

MBh 13.52ff destiny-knowing देवविद्

mfn destiny (personified) विधातृ m

kāu, hit destiny (resulting from

merit or demerit in former

existence) भाग्यम्, भाग्यानि n pl (itc f 3A)

MBh, Kāu, etc non-occurrences of the

results of destiny पञ्चपूर्वम्, L relating

to destiny (supposed to be written on

the forehead) नासिकिकं mt(f) n W

11 6
through the power of destiny

विधातृवशात् MW looking at one's

place of destination अवसानदर्श mfn.

AV 7.41.1.

destined adj III दृष्ट MBh, R —

संनियोजित Pañcat.

conformity to any destined state

यथामावः R.

destined for I विहित (nom) MBh

— विनियोजित R, Hariv, etc — संकृत

(comp) Āpast.

III अर्थीय ifc Mn 12.16 — उद्देश्य Āp

— ज्ञात (dat) RV 4.20.6, 9.94.4 —

भावित (loc) ŚārngP — स्वज्ञात (comp) MBh

— सम्मित (comp) MBh 5.2462 (B

संघित — हित ~~अ~~ (dat gen) MW

— हेतुकं ~~mf~~(ई) (only ifc) MBh,

Sāṃkhyak.

destined for a sacrificial victim

पशुले विनियोजित destined for

austerities तपोऽर्थकः MBh, 11.760

destined for the Haviryaajña

हाविर्याजिक (Lāty) हाविर्याजिय (Katyāṣṭh)

destined for the succession to the

throne राजभिष्य Āpśr destined

for Yama याम f (ई) Bḥ, Kauri, Mṇ

destined to विनियुक्त (loc) Sarvad —

उपभूत (dat) BḥP destined to be

विनिर्मित nom Hariv, Kāu — नियमित

(inf) Rājāt, Pañcar destined to

death कालपाशपरीत Cḥ — मृत्युसंघित

— कालपत्र Mḥ 7 not destined
destined

to be अभिनिर्दिष्ट, अभिनिर्दिष्ट to be

destined for धृ acc। धरते (Dhātup

22.3) more commonly धृ caus

धारयते — जन् acc 4 जायते (ep also

जायति acc 2 (?) acc twice acc 1 acc (acc)

RV 4.5.5, MundUp 3.1.10 (acc जायते

for जायते) wholly destined to

परायणम् (acc 3) Mn, MBh, etc.

2

destitute adi । II अवाश्रय — आश्र

६ (आ) RV — करकृतात्मन् MBh 13.1625

— निराश्रय MBh, Kāv, etc — निर्वृत्ति W

— परवत् Mālatīm 8. 9. — पुरुषोक्तिक

W. — सहित्यम् Sāh, Sarvad

the being destitute of

सहित्यम् Sāh, Sarvad.

destitute of । I रहित (instr or

comp) Yājñ, MBh, etc — हीन

Mund. Up, Kāty Śr, Mn, MBh, etc

— शून्य च (आ) (instr or comp)

Kāv, Kathās, Pur, Sarvad —

विहीन (ibid) MBh, Kāv, etc —

विवर्जित् . Up, Yājñ, MBh, etc —

परिहीन, परिहीन (abl or लस् instr

or comp) Mn, Kāv, BhP.

I II अनन्वित — अनित — च्युत

Pāṇcat 1.10.26, Kathās 60.178 —

निः (used as a prefix) —

न्यून इ (आ) (instr or comp) Dr,

Gr. ŚrS, MBh, Śuśr, etc — ग्रही^ण

(ifc) MBh — बाह्यकृत ~~प्र~~ (comp)

MBh, Kathās, Rājāt — मुक्त

(with instr of ifc) — रिक्त (ifc)

MBh, Kāv, etc — वन्द्य ॥ (आ)

(instr, comp) MBh, Kāv, etc —

• विकल ॥ (आ) (instr, comp) Up,

Mm, MBh, etc — विगुण (comp)

Kāty Śr, MBh, etc — विद्युर ॥ (आ)

Up Bhp, Sarvad — ~~विनाकूल~~

MBh, Kāv, etc — ~~विप्रयुक्त~~ MBh,

Kāv, etc — विप्रहीण (also

written विप्रहीन) MBh — वियुक्त

Mn, MBh, etc — (in comp)

विभ्रान्त — विसृष्ट (instr) BhP —

संत्यक्त VarBrS, Pañcat — हल

(often ibc) destitute of all

merits सुविगुण MBh destitute

of all virtues सुविगुण MBh

destitute of anything to rely upon

6

क्षीणोपाय Amar, Ritus, Rājat

5-60, 165 & 287 . destitute of

Glossom हास्यहीन Hāsy destitute

of Darbha grass विदर्भः MBh, Kāv,

etc destitute of ear-rings

उज्ज्वलकर्णिक Bcar destitute of

external signs न्यस्तचिह्न Ragh

2.7 destitute of family

11537
वंशहीन Hit destitute of friends

or relations मित्रबन्धुहीन MBh

destitute of garments विगलितवसन

दृष्ट destitute of honour

मानोन्मुक्त Var Br S destitute of

human being पुरुषवर्जित MW

destitute of hymns मन्त्रहीन MW

destitute of knowledge

2

विद्याविहीन Simhās — विद्याहीन

Gaut, Mn, Pañcat destitute

of light विगल (ifc) L

destitute of martial spirit

हनयुद्ध Bhp destitute of men

विजन Mn, MBh, etc destitute

of mind विमनस RV 8.86.2

destitute of peace हीनसांधि W

destitute of perseverance अनुद्यत

destitute of prowess शीघ्रविक्रान्त

W destitute of rays हीनांशु Kān

destitute of reconciliation हीनसंधि-

W destitute of relations हतबान्धव

MW destitute of sacrifice यज्ञापेक्षः

VP.

~~be~~ destitute of speech । II

आन्तवचस् ऽBr 3 — वागपेत्

Kaushly — हीनवादिन् W destitute

of strength सामर्थ्यहीन Hit destitute

of the enjoyment of a lover

प्रियोपभोगवन्द्य MW destitute of

the power of seeing हीनदर्शनिसामर्थ्य

Rājat destitute of the three

Gunas (sattva, rajas, tamas)

निस्त्रोगुण्य Bhag 2.45 destitute

of understanding बुद्धिवर्जित Kathās

destitute of water निरन्नु MBh.

destitute — वीर Pat destitute

of wealth धनवर्जित Pañc, धनहीन

Kāv — लक्ष्मीवाहिष्कृत Rājat

one who is destitute of speech

ऋधङ्मन्त्र [BRD] AV 5.1.7. a place

destitute of water वलुहम् L

• utterly destitute अकिञ्चन

wholly destitute शून्य & (आ)

MBh, Kathās.

to be destitute of परिहा pass

परिहीयते Mn, MBh, Kāv, etc.

I II मुच् pass मुच्यते (ek also

मुच्यति) MBh. — विध् & 6 विन्ध्यते

RV 1.7.7, 8, 9.6, 51.3.

destitution n I I हीनता, हीनत्वम्

Mm, MBh, etc.

I II अदिति + RV — अपरिग्रहः —

क्षलवृत्ति + W — नैःस्वम् Var —

वर्तनाभावः W.

utter destitution अकिञ्चनिमा

(gana पृश्नादि q. V.)

destituteness राहित्यम् Sāh, Sarvad

destroy ^{ub} 1 I नश् caus नाशयति & also

नाशयते RV, etc — विनश् — विनशति,

विनश्याति Hariv — इवस् or एवस् caus

इवसयति, + इवसयते R, ovis — कि caus

क्षपयति, rarely क्षपयते, very rarely

क्षययति MBh, ^{R,} etc — उत्सद् caus

उत्सादयति MBh, Hariv, R, Mn, Kathās,

etc — संह, संहति, संहते Up, MBh, etc —

उच्छिद्, उच्छिनानि AV 7.113.1, SBh, MBh,

R, Ragh, Śak, etc — विलुप् caus विलोपयति

विलोपयते MBh, Kām, Mark P — उन्मूल caus

उन्मूलयति MBh, Pāṇcat, Kāthās, Prab,

etc. —

1 ॥ आतीविलुप् caus आतीविनाडयति MBh —

अपवप् RV, AV, TS — आभीभञ्ज RV 10.103.

8 — आभीमृद् MBh, etc — आभीजा Bhatt.

Pāṇ 8.3.63 — अवृत् MBh, 1.6810 —

अववृत्, अववृत्तयति Comm on Bz. ĀvUp

— आमी, आमी, आमीनाति RV — आरिष्

Caus RV 1.104.6 — उज्जस् Caus उज्जा-

सयति Bhatt, Siṅ — उत्कृत्, उत्कृन्नाति —

उदृप्, उदृप्ताति RV, AV, VS, ŚBz, Kāty Śz,

Āsv Śz, Kaus — उदृप् Caus उदृप्सयति,

उदृप्सयते Hariv, Pāncat — उदृ, उदृप्ते

MBh, ~~MBh~~ Ragh, Prab, etc — उपदधि caus

SBh 13.8.1.1 — उपमृद्, उपमृद्वाति Naish,

Common on Br ĀrUp — उपमृद्, caus उप-

मर्दयति Bhp Common on chup & Br ĀrUp

— उपह, उपहरति MBh 2 — कृत् ८८,

कृन्ताति ep also कृन्ताते ८१ कर्तयति RV,

AV, AitBr, MBh, etc, caus कर्तयति Pañcat

— क्षयन्ती R 5.36.51 — क्षि ८१ क्षयति

८ 5 शिक्षाति, ८ 9 शिक्षाति RV, AV, etc--

शिक्ष् ८ 6 शिक्षति, शिक्षते (MBh, etc ८ 4

शिक्ष्यति only Bhatt), Bhp 6.1.14,

Brahmap — स्वण् ८ 10 स्वण्ड्याति Rājāt

5.281, Naish 5.4 — स्वर्क्य nom

स्वर्क्याति Nalac — त्विद् ८ 7, त्विनति,

त्विने (८ 9 Divyāv 27), SBz 10.5.2.

5, Mund Up, MBh, etc — जम् caus

जम्भयाति RV, AV, VS 16-5 -- तृद् ८ 7

Bhatt 6-38 -- (१) दंस ८ 10 RV 10.

138-1 -- दम् ८ 1 desid दिप्सति RV,

AV, VS 10-80 -- दम् ८ 1 & caus RV, AV

-- दम् ८ 1 RV, AV, TS, SB₂, Shaduk₂,

Bhatt -- दय ८ 1, दयते RV 6-6-5-10.

80-2 -- धू ८ 5, धूनोति, धूनुते, धुनोति,

धुनुते, धुनुते, ८ ⁶ धुवति, ८ 9 PA, ८ 2 A

cl 1 धावति kāv, Pur — (?) नभ् impf

नभस् RV 1.174.8 निधुष् caus

निधोषयाते RV — निपत् caus निपात-

याते R, etc — निप्रहन्, निप्रहान्ति

(with gen) Pām 2.3.56 kāv — निवृह्

caus निवह्याति RV, MBh, etc —

निवृह्, निवृहति RV — निवृह् caus

निवृहसयाते RV 10.73.6 — नियम्,

नियच्छते Bhp — निवृ caus निवाश्याति,

निवास्यते Kathās, Bhp — निवृत् caus

निवर्तयति, निवर्तयते Mn, MBh, Kāv, Pur

— निरस्, निरस्याति, निरस्यते Yājñ, MBh,

Hit — निरी, निरीणाति, निरीणीते RV, AV

— निरुध्, निरुणद्धि, निरुन्धे RV, etc —

निरु caus निरर्पयति ŚBṛ — निर्यू,

निर्यूनाति, निर्यूनुते Bṛ, MBh, R, etc —

निर्देश only caus निर्देशयति RV, AV —

निर्भेद्, निर्भिन्नति RV, etc -- निर्मथ्,

निर्मन्थ्, निर्मन्थति, निर्मन्थते RV, निर्मथति,

निर्मथते MBh, निर्मथ्नाति Kāth, MBh, Hariv,

etc — निर्भृज्, निर्माष्टि — निर्ह, निर्हरति,

निहरति RV, etc — निष्कृष्, निष्कर्षति

BhP — निष्पेष् caus निष्पेयति Dhāt

२. ३३ (५१. निः शेषयति) — निःक्षि, निक्षिपति

AV — पत् caus पातयति (ep also

पातयते) MBh, ^{R,} etc — पराभू caus पराभाव-

यति AV, B₂, etc — पराशृ, पराशृणाति —

पारिक्षि, पारिक्षिणाति Bhp — परिसिद् caus

परिखंदयति Bhp, etc — परिपत् caus

परिपानयाति Divyāv — परिवृत्, परिवृ-

म्पाति Ait B₂ — परिवृत् caus \bar{A} , R —

fig निष् ८ 7 (Chāṅkṛup 29.15)

पिनाष्टि (rarely Ā) (also with gen) Pāṇ

2.3.36 -- पिष्ट् cl 7 (Ohātup 29.15)

पिनाष्टि (rarely Ā) RV, etc - पुश् caus

पौथयाति MBh, Hariv - प्रकृ, प्रकरोति,

प्रकुरुते, प्रकृणीति, प्रकृणुते etc, AV, Hariv

- प्राक्षि, प्राक्षिणाति RV, AV, SBh - प्रचत्

caus # प्रचातयते RV - प्राणीहन् (Pāṇ

8.4.17), प्राणीहान्ति (with acc or gen),

MBh, kār, etc — प्रातिपिष्, प्रातिपिनष्टि

Nir, chVp, MBh — प्रातिसंह, प्रातिसंहरति

प्रातिसंहरते MBh, Pur, Jatak — प्रसाह,

प्रसाहरति Hariv, Pur — प्रयु, प्रयोति

Nir — प्रदह, प्रदहति (ep also प्रदहते)

AV, etc — प्रधृष् caus & प्रधर्षयति R

— प्रथ्मा, प्रथमाति MBh — प्रथ्वंस caus

प्रथ्वंसयाति MBh, Śis — प्रभञ्ज, प्रभनक्ति

RV, etc — प्रमथ्, प्रमथति, प्रमथ्नाति

MBh — प्रमी, प्रमिनाति (प्रमिणाति,

प्रमिणीति) RV, AV, BkP, caus प्रमापयति

Nir, Mn, Yājñ, etc — प्रमृज्, प्रमार्ष्टि,

प्रमार्जति, प्रमार्जते MBh, प्रमार्जयति Sush,

AitBr — प्रमृण, प्रमृणाते RV, प्रमृ,

प्रमृणाति RV, AV — प्रमृद्, प्रमृडाति MBh,

R, Hariv, etc — प्रमृष RV(sāy) —

प्रमृद् (only Ved inf प्रमृदे) ऽBr —

प्रावेशम् Caus प्रावेशामयाति Divyān

— प्रवृह, प्रवृहति, प्रवृहते RV, TS, Br, Up —

प्रहा Caus प्रहापयाति BhP — प्रोत्सद्

Caus प्रोत्सादयाति MBh, R — प्रोत्सृ Caus

प्रोत्सारयाति MBh, Hariv, Mṛicch —

प्रोथ् ८ 1 प्रोथति, प्रोथते W — भृ₃स्य

nom भृ₃स्यति Luser — भिद् ८ 7

(Shātip 19.2) भिनात्ति, भिनत्ते, ८ 1

भेदाति (RV, etc) — भिद् caus भेदयाति,

भेदयते MBh, Hariv, Hit — भृश् caus

भृशयाति, भ्राशयाति R, MBh — मज्ज्

caus मज्जयति SBh, etc — मथ् ८ 1.9

मथाति, मन्थाति, मश्नाति (Ved and cp

also मथते, मन्थते and मश्नीते) AV,

etc — भी ८ 9 (Shātip 31.4) भीनाति,

मीनीते RV, AV, Br, Up, Bhp — मुष् ८१.

1 (Shātip 31.58 and 17.25 v.l.)

मुष्णाति, मोष्ति ep also 1 मुष्ति)

kāvyāol — मृ ८१ (Shātip 31.22.

26) मृणाति RV, AV, Br — मृज् caus

or ८१० मर्जयाति, मर्जयते (ved मर्जयाति,

मर्जयते) Yājñ, Bhatt — मृज् ८२

मार्जि (ved also मृष्टे and ८६ मृजति

मृजते) MBh, kār, etc — मृद् ८१

मृद्भाति (८१ मर्दति, मर्दते MBh) MBh,

kār, etc — मृद् caus मर्दयति MBh,

kār, etc — मृद् Intens मर्मन्ति (only

imp मर्मन्तु RV 2.23.6) — युप् ८४

(Dhātup 26.124) युव्याति (only in

h युव्याप) RV, AV, युप् caus योपयति

RV, TS, Br — रथ्, रन्ध caus

रन्ध्रयति (Ved also रन्ध्रयते) Bhp —

राध्, राध्याति Bhatt — रिष् ८ 1.4

(Shātip 17.43 and 2). 20 ८) रेषति,

रिष्यति (ep also रिष्यते) RV, AV, Bhatt

— रुज् ८ 6 (Shātip 28.126) रुजति

(ep also रुजते) RV, etc — तू ८ 9

(Shātip 31.13) तुनाति, तुनीते (Ved also

तुनाते) Kāv, Rājāt — विकृ, विकरोति,

विकुडत् RV, MBh - विकृप्, विकृषति,

विकृषाति (विकृषते) TS, ŚBr, KātyŚr -

विक्षि, विक्षिणाति ŚBr - विघट् caus

विघटयाति Mṛicch, Rājāt - विचल

caus वि चालयाति Mn, MBh - विच्छेद्,

विछिनानि, विछिन्ते, Bhalt - विच्यु

caus विच्यावयाति PañcarBr -

विद्य्, विद्यते RV - विदा, विदाति, विद्याति

Hariv — विधम्, विधमति (cp also

विधमते) RV, etc — विधू, विधूनाति,

विधूनुते (later also विधूनाति, विधूनुते)

R, Kathās, Bhp — विध्वंस caus विध्वंस-

याति MBh, Kāv, etc — विनिकृत्, विनिकृ-

न्ताति MBh, — विनिपत् caus विनिपात-

याति Mn, MBh, etc — विनिर्दह, विनिर्दहाति

MBh, Bhp — विनिर्ह, विनिहरति, विनिहरते

MBh — विनिवृ caus विनिवारयति MBh,

R, etc — विपर, विपाटयति MBh, kāv,

etc — विप्ल, caus विप्लावयति Sūś,

Bēlar — विभीद् ++ विभीनन्ति, विभीनन्ते

MBh, kāv, etc — विभ्रंश caus विभ्रंशयति

BhP — विमृद्, विमृद्वाति, विमर्दति Mn,

MBh, etc — विडज्, विडजति RV, etc —

वित्तय with caus ० गम् — वित्ती

caus विहापयति, विहासयति, विहाययति,

विहीनयति Samk — विहृप्, विहृम्पति

(rarely A) MBh, ^{R,} etc — विशस्, विशसति,

विशस्ति, विशास्ति RV, etc — विशातय

nom विशातयति MBh, R — विश्रथ्

caus विश्रथयति RV 2.28.7 —

व्यपह, व्यपहरति, व्यपहरते Rājāt —

व्यपोह, व्यपोहति (cf also व्यपोहत)

Tup, Mn, MBh, etc — व्यर्द् caus

व्यर्दयाति RV — शम् caus शमयाति

TS, etc — शम् caus शम्नाति kãth —

शुष् caus शोषयाति MBh — संतुप्

caus संशोषयाति MBh — संवृत् caus

संवर्तयाति MBh, R — संशम् caus

संशमयाति MBh, — संसाध् caus

संसाधयाति MW — संहन्, संहानी

RV 9.14.4 — संकुच (संकुञ्च),

संकुचति Nā, Sck — सांक्षि caus

संक्षिपयति Snsr — सांक्षिप्, सांक्षिपति,

सांक्षिपते MBh, Kāv, etc — सांछिद्,

सांछिनोति, सांछिनो AV, etc — सद्

caus सादयाति, सादयते MBh, Kāv, etc

— सानियम्, सानियच्छति BhP —

समाक्षिप्, समाक्षिपति, समाक्षिपते MBh

— समाप् caus समापयति Āpast,

kāthās, BhP — समाह, समाहरति,

समाहरते Bhag — समुत्क्षिप्, समुत्क्षि-

पति, समुत्क्षिपते R — सामिप्,

सामिनाष्टि RV, etc — सम्पुथ caus

सम्पुथयति MBh, Hariv — सम्प्रदह,

सम्प्रदहति MBh — सम्प्रमृद् MBh —

सम्मृण, सम्मृणति RV, kāth —

सम्मृद्, सम्मृद्नानि, सम्मर्दति TS —

सो ८ 4 (Shātip 26.38) स्याति

Shātip — स्मृतिशेषं कृ — स्फुर caus

स्फोरयानि NW - स्त्रंस caus स्त्रंसयानि

Snir — हिंस ८ 1.7 (Shātip 29.

19. 34. 23) हिंसति, हिंसास्ति (Ved and

ep also हिंसते, हिंसते) RV, etc.

1 III कंस ८ 2 कंस्ते Shātip 24.14

— कृष् A Dhātup 17.34 कृथ् caus

क्रथयति (with gen of the person hunted)

Dhātup 34.19 — खण् ८ 1 खणसते

Dhātup 8.31 — धक् ८ 10, धक्यति

Dhātup 32.55 — नक् ८ 10, नक्यति

Dhātup 32.54 — नाथ् Dhātup —

पश्, पस् ८ 1 and पशति, पसति,

पशयति, पसयति Dhātup 32.73

पण्ड ८ 1 or 10 पण्डति, पण्डयति

Dhātup 32.73 — मृत् ८ 4 मृस्यति

Dhātup 26.3 — स्फूर् ८ 6 (Dhātup

28.95, स्फुरति m.c. also स्फुरते)

Naigh 2.19.

able to destroy रुतक्षणि RV

apt to destroy all creatures

भूतदाहयि Apast to destroy

after another अनुपराभू TS,

AitBr, अनुपराभू caus अनुपरा -

भावयति TS to destroy (a rule)

व्यावृत् caus व्यावर्तयति Ragh 15.

7 to destroy (a hope) अन्यथा

कृ — (an enemy) व्यावृत् caus

व्यावर्तयति Ragh 15.7 — (as sorrow)

निःसृज्, निःसृजति, निःसृजते sBr

to destroy by burning विदु,

विदुनोति AV to destroy by

creaking निक्षिक्वद् (only Ved)

MaitrS to destroy by heat

तप् cl 1 तपति (rarely \bar{A})

RV, etc / to destroy completely

1 \bar{A}

/दह cl 1 दहति (cp also \bar{A}) Mn

7.9, MBh, etc — दह Intens

दन्दहीति, दन्दह्यते (Pāṇ. 3.1.24.7.4.

86) Hariv 8726, Bhp 6.8.21, Śiṣ,

Prasannar 6.32 & 48 — निर्दह् ,

निर्दहति, निर्दहते RV, etc — निःशंकृ

MBh — सांक्षि, सांक्षिणाति AV.

to destroy entirely उत्खन्,

उत्खनति Ragh, Rājāt, Pañcat

to destroy (evil) हन् Intens

जहन्ति (RV) जहन्त्यते (with pass
Sense Mundlp) जह्नीयते (Pāṇi

7.4.31) RV to destroy life

प्राणान् with नि-हन् to destroy
one another क्षिप्य or 6 क्षिपते

MBh 3.1094 to destroy one's

self समाप् caus समापयति

(with or scil आत्मानम्)

to destroy (pain) विक्षीप्,

विक्षिपति, विक्षिपते Suss to

destroy repeatedly संह

Intens संजरीहति Cat to

destroy (said of an arrow)

लिह् cl 2 (shatup 24.6) लीढि,

लीढे (ep also लिहति) वां

to destroy totally निःशेष्य

nom निःशेषयति Prab 2.33.

to destroy utterly 1 I

समुन्मूल, समुन्मूलयति Rājāt, Hit

~~to destroy utterly~~ समुच्छिद्,

समुच्छिनोति, समुच्छिनोति, MBh,

Pañcat.

1 II संदह, संदहति, संदहते RV,

etc — समुत्खन्, समुत्खनोति,

समुत्खनते Prab ~~to des~~

समुद्घ, समुद्गरति, समुद्गरते MBh

— समुत्सद् Caus समुत्सादयति

MBh, R — समूलघातं हन्.

to destroy with heat प्रताप

Caus प्रतापयति MBh, R, etc

Rudra regarded as the

fire that is to destroy

the world कातरुद्रः DevibhP

so as to destroy utterly

सर्वकायम् Prab.

2 I हन् cl 2 (Shāturp 24.2)

हन्ति (rarely हत and cl 1 हनति

Ved also जिघ्रति, जिघ्रते) RV, etc

— हन् caus घातयति, घातयते MBh,

Pañcat — वध् (also written

[अध् properly only in the aor
and Pres tense Pāṇ 2.4.42, etc.,

6.4.62, but in Ved and ep poetry

also pres अधाति) RV, etc — व्यापद्

Caus व्यापादयति MBh, kāv, etc.

2 II आधीनेहन् RV 1.80.4 —

अपहन् RV, etc — आभीभूषद्

Caus R 1.27.19 — निर्हन्, निर्हन्ति

← RV, etc - निहन् caus निर्घातयति

← MBh - निहन्, निहान्ति RV, etc --

← भक्ष् cl 10 (Shātip 32.22)

← भक्षयति (rarely भक्षयते) and

← in later language also cl

← 1 (Shātip 21.27) भक्षति, भक्षते

← Mn, MBh, etc - विपद् caus

← विपादयति Rājāt - प्रहन्,

- ← ग्रहन्ते RV, etc — विनिहन्, विनि-
- ← हान्ते MBh, Kāv, etc विहन्,
- ← विहान्ते RV, AV, Bṛ — शब्द caus
- ← शातयन्ति, शातयन्ते Gobh, Śis,

ŚuŚr — सूद caus or cl 10 सूदयन्ति,

सूदयन्ते Śis — ह cl 1 (Shātip 22.2)

हरन्ति, हरन्ते Mm, MBh, etc.

to destroy utterly विवध् RV

सहन् Caus संघातयति MW.

destroying 1I नाशः (पुं) —

क्षयणम् MBh, Sn̄r, BhP — उच्छे

दनम् MBh, Pañcat, R — उन्मूलनम्

Prab, Rājat — उत्सादनम् MBh, R,

Bhag — संहरणम् MBh, Hariv,

kathās.

1 II

अपनयनम् — अपमार्जनम् BhP

अभिधेया Padap, Sāy — अवस्वप्नम्

comm on BrArUp — आमुर्, आमुरी

m — उच्येति t sBr, kathās,

Sn̄sr, Ratar — उत्स्वातम् Mudrār

— उत्पाटः L — उपमाति t — इवस्मन्

m (Sāy) RV — निपातनम् Mn,

MBh — निहरणम् MBh, Sn̄sr, Pur,

निहरिः Bhp — निस्तर्हः (Gal),

निस्तर्पणम् (L) — निष्पदनः swār —

नुत्ति t Bhp — परिधातः Var —

परिधातनम् L — परिमर्दः MBh,

परिमर्दनम् L — परिर्वक्षोभः MBh

— परिविद्यह्नम् cat — पारनम्

MBh, kāw, etc — प्रक्षयणम् Rājāt

— प्रधर्षणः kāw — प्रातिव्रिया (५८)

— प्रमथनः R — प्रदर्शनम् Hariv

निस्तर्हिणम् (L) — निषूदनः *Suber* —

नुत्ति t Bhp — परिघातः *Var* —

परिघातनम् L — परिमर्दः MBh,

परिमर्दनम् L — परिर्वेक्षोभः MBh

— परिविघटनम् *cat* — पारनम्

MBh, *kāv*, etc — प्रक्षपणम् *Rājāt*

— प्रघर्षणः *kāv* — प्रातिव्रिया (यु)

— प्रमथनः R — प्रदर्शनम् *Hariv*

-- प्रोत्सादनम् MW — भोजनम् MBh, R,

etc — भिदा kāṇ — भिद्यम् —

योपनम् (only युc) — विखादः RV

10. 38. 4 — विमर्दकः MW — विनापनम्

R — व्यपरोपणम् kām, Sarvad —

श्रथनम् (only ल) — श्रन्थनम् (only

ल) संहारः MW — संधातनम् Hyog —

समुत्पुंसनम् Alamkāraṇ — सादनम्

W — साधनम् (यु० ६ आ) (only L) —

हरणम् Sushr, VarBzS — इत्त (m.c)

MBh. २२ धातक ६ (इ० १९ $\frac{19}{20}$ उका)

~~MBh, 3.1277 — इत्त ६ (आ) ife MBh~~

~~3.127, Yajñ 1.138, R1, Bhp 4 —~~

~~इत्त ६ (आ). ११ अ० ५६ ife~~

~~१६ अ० ५६ ife — अ० ५६ इत्त ६ (आ)~~

~~Ragh) SBz, etc, MBh 3.63, R 3.5 —~~

The act of destroying उद्धरणम् —

मदनम् Kāv, Kathās, BāP

The act of destroying The foot-steps

पदचोपनम् The act of destroying

utterly विनिदहनम् MW — विमाचः

TBr, SBr destroying a house

गृहभञ्जनम् W — गृहमङ्गः W

destroying altogether समुच्छेद

destroying (as seeds) अवधनम्

BhP destroying by fire निजुर् +

RV 2.29.6 destroying consumption

गहमन्नी L destroying darkness

तमोघ्नः MAh 3.193, 7.6296 destroying

disease रोगहम् W destroying doubt

संदेहभञ्जनम् Kām destroying poison

विषापहरणम् Cat, विषापहारः destroying

The palate (by thorny food) तालुनाशः

Just destroying the Sadā-nvās

सदान्वसित्वम् destroying virtuous

action कर्मणः Kāś on fāṇ 8.2.18

a means of destroying snakes

अहिजम्भनम् Mantra ८२ sorrow -

destroying शोकनाशः R to go on

destroying अनुकृत MBh 13.2906.

destroying n 2 I हननम् Harin, Kav, ChP.

2 II अगहति † HitBe, etc — हति † Māh, Kav,

etc — शाननम् MāhRP — निशाननम् Māh.

The act of destroying निपादितम् W

desirous of destroying निघांसु mfn

(life or with acc) Laty 1.10.3, Suse

1.19.21 a means of destroying

शाननम् Suss, SarringS.

destruction n II लाशः Bz, Mn, MBh, etc

— विनाशः TPrāt, Up, MBh, etc — विध्वंसः

MBh, Kāv, etc — मुच्छेदः — ध्वंसः TBr,

Var, Kāv, etc — क्षयः Pāṇ 3.3.56 and

6.1.63 — क्षयः (Pāṇ 6.1.201) Mn, MBh, etc

— प्रलयः — संहारणम् MBh, Hariv, Kathās.

II अन्तः sometimes अन्तम् — अपायः —

अभवः — अवक्षयः L — अवलोपनम् Vāṣ

— असंभवः VS 60.10 — असंभूते ‡ VS 60.9,

ŚBr 14 — गुच्छन्ति ‡ ŚBr, Kathās, Śūdr, —

Ratnāv — उच्छेदनम् MBh, Pāñcat, R —

उद्धंसः Car 2.2.3 — उपदासः ĀpJñ, Ūch —

उपमर्दः MBh, Comm on Br. Ār Up & Nyāyat

— उपसंहारः L — ऊदनम् MBh, R, Pāñcat, etc

— क्षः L — क्षति ‡ Kum 2.24, Rājat 5.234,

Sāntiś — क्षयसम्पद् ‡ W — क्षि ‡ L —

क्षिति ५ AV — क्षिया (४ अभिदादि) L —

क्षेप्यम् Rāj 5.262 — श्रुति ५ (Siddhā story 26)

W, श्रुति L, उच — दरीमन् RV 1.129.8 —

दक्षिणम् Naish 4.116, Kathās 75.62 — दासः

L — दवंसनम् R, Bhp — दवास्ति ५ Bālar

4.9 — नशः MW — नष्टि ५ Bhp — नाशनम्

— नाष्टा AV, VS, ५ Bhp — नैग्रहः Kāv —

निधनम् (निधनः only Harris 4346, ५

अथवादि) Mn, Ver, Mch, etc — निपातः

Mn, Mch, etc — निबर्हणम् Mch, R, etc —

निरसतम् & — निरास्ते † Car — निरुक्ति †

RV, etc — निरुक्तिः RV, AV — निगद्यः Mn,

Mch, etc — निवृत्ति † & — निवृत्ति † Rāmat

UP — न्ययम् RV — न्ययः Mn 3.3.37, Sch, &

— पराभवः SCh, Mch, Kaw, etc — परित्यक्तः

Mn, Mch, Kaw, etc — प्रक्षयः Mch, Hach, etc

Sarvad — प्रणशः R, Var, Suis, etc,

प्रणशनम् Ragh — प्रतिसर्गः Pur — प्रत्यस्तमयः

Bādar, Sch — प्रदाहः Samr — प्रपतनम् W

— प्रभगः R — प्रमाति ‡ Mir — प्रलीनता,

प्रलीनत्वम् L — प्रलोपः Latit — प्रशान्ति ‡

MBh, Kāv, etc — प्रहीणः W — प्रोच्चाटना

Prasannar — भङ्गः Mn, MBh, etc — मिदा

Kāv — मयनम् R, Ratnāv — मायः Satr

रन्ध्रः Kāś on Vin 7.1.61, रन्ध्रक मृग

— रन्ध्रनम् Bhp — लयः MBh, Kāv, etc —

लवः L — लि m (only L) — लोपः MBh,

Kāv, etc — निचरनम् Pāṇb, Sāh — विधातः

Kāv, Var, Pāṇcat — निच्छेदः Rājat, Kathās

— निच्छेदनम् Kāv, Var Bṛṣ — विधुति ‡

Bhp — विध्वस्तता Kathās — विनाष्टि ‡ Sṅh,

Ken Up, Bhp — विनाशनम् MBh, Kāv, etc

निपत्ति \neq MBh, R, etc — विपञ्जता VarBis —

निपरिलोपः SBr, SamR — विपाटनम् Rājat

— विप्रलोपः Vajracch — विफलः MBh, Kāv,

etc — विपठति \neq Suir — विमर्दः MBh, Kāv,

etc — विमर्दनम् (विमर्दना) MBh — विलयः

MBh, Kāv, etc — विलापनम् Bhp — विलोपनम्

R — व्यतिकरः Bhp — व्यपोहः MBh, Suir

— व्यसनम् Mn, MBh, etc — शमनम् Kāv,

MBh, etc — शान्ति ‡ Kāv, Kathās, BhP —

शेषः, शेषम् W — षः — संश्लेषः BhP — संश्लेषा

Kāśīk — संनिपातः MBh — सन्नाम् — संयुक्तः

Buddh — समुत्सारः Kāv — सम्पन्नः Yājñ,

MBh, Kāv, etc — सम्पन्नः W — साति ‡ L

— सूदनम् Hariv — स्कन्दः Git — हति ‡

Vop.

The act of destruction भेदिका Siddh

announcing destruction विनिपातशंसिन्

mfn W belonging to destruction

आनुनास्य mfn Pān. Brahmā

destruction ब्रह्मप्रलयः MW

causing destruction I क्षयकर mfn

ifc MBh 2.2494, Suir — क्षयकर्तृ

mfn ifc VP — क्षयकृत् mfn Var

Yogay, Bhag 11, Suir — क्षयकर mf

(इ) n (with gen or ife) MSh, Heat.

II प्रत्ययंकर mfn (इ) n Up, Kau —

वेनाशिका mfn L — वेनास mfn MSh.

Causing destruction of life प्राणच्छेदकर

mfn Hit causing the destruction of

an army सैन्यघातकर mfn VarBhE

causing destruction of kings

राजान्तकरण mfn Mn 9.221 (u l)

causing universal destruction

संहारकारिन् mfn Pañcat causing

very great destruction समहात्सय

mfn MBh The clouds at the destruction

of the world संवत्सराणि १ fi Nāgārj

conformable to destruction आनुनादय

mfn विन.

complete destruction ।। संक्षयः MBh,

Kāv, etc — समुच्छेदः .

II पर्यवदानम् Lalit — निःशेषता MBh,

Pāñc.

The day of the destruction of the

universe क्षयदिवसः Hcar

destruction and non-destruction

उत्साहयो m du R destruction by

water जलप्रलयः W destruction,

11700
65
preservation and creation (of the world) प्रलयस्थितिसर्गः ~~मप~~ m pl

Kum destruction (esp the periodical

destruction of the universe at the

end of a Kalpa) संहारः Mn, MBh,

etc ~~संवत्तः~~ MBh, R, BhP destruction

(esp the periodical dissolution of

the world) संवत्तः MBh, R, BhP

destruction (esp of the world) विपर्ययः

Kāu The destruction of a family

गृहनिच्छेदः W destruction (of an

enemy) व्युदासः Śis 15.37 destruction

of any work कमध्वंसः W destruction

of Daksha's sacrifice दक्षमरवमशनम्

destruction of enemies कर्कटु म

[Sāy] RV 10.102.6 — प्रमायः Uttarar

—निकृन्तनम् MBh

destruction of everything सर्वनाशः

Mn, Pañcat, Hit destruction of joy

प्राणिच्छेदः Mricch.

destruction of life II जीवधात्या

Kaui 18 — प्राणच्छेदः — प्राणाघातः

Bhartṛ — प्राणानिपातः MBh, R, etc.

destruction of living beings जीववधः

Sinhās 25.3 destruction of men

जनसंक्षयः Var 13.5 46.30 destruction

of obstacles विघ्ननाशनम् W destruction

of pride मानावगच्छः Vikr 4.25

destruction of sin पापविनाशः —

पामदायः destruction of snakes

रूपविनाशनम् 1.13h destruction of that

लनाशः destruction (of the body)

समापनम् MBh — देहमेदः Suet Up,

MBh destruction of the Pāñcālas

अपाञ्चाल्यम् MBh destruction of the

royal parasol उन्नमङ्गः L The

destruction of the universe संहतिः †

Mārkaṇḍeya — क्षयः (Pān 6.1.201) Pāñcat

(esp) the destruction of the whole

world at the end of a Kalpa

प्रलयः Śhradūṣe, ChUp, Śāmk, Māh,
Kāu, etc.

The destruction of the world II

जगत्क्षयः W, जगद्धिनाशः L.

III क्षतः L — जिहानकः L — रेधान् m

AV, VS (Mahidh) — औक्तसंदेयः

Māh — विभवः Buddh — विलयः —

विवक्षयः Rājāt — विवसम्पूवः BhP —

निसर्गः Bhr — संक्षयः Māh — संख्या

(॥ f आ) Pur प्रलयः — समाप्तायः

Bhr, संसारः .

destruction of the world after the

lapse of 15 years of Brahmas

age वैवस्वतप्रलयः Pur destruction

(of the world) by water अपःसंवत्तः

Buddh destruction of vigour

सारभङ्गम्, सारभङ्गः W destruction,

preservation and creation (of the world)

प्रलयास्थितेसर्गः m pl Kum down to the

destruction of created things आभूतसंप्लवम्

VP down to the destruction of the

universe आभूतसंप्लवम् VP end (caused

by) destruction विनाशान्तः MSh

entire destruction सर्वविनाशः Gaut

— मोहनम् Chandam escaped from

destruction हताशेष्ट The fire at the

destruction of the world संवत्तान्नि m

Mish fruit-destruction फलरक्षणम्

MW. general destruction वैश्वसंहारः

Kathās (with Jains) The gradual

destruction of all actions निर्जरः H Yag,

Sarvad, निर्जर, निर्जराम् hair-destruction

लोमघातम् ~ having destruction सरोध

mfn MW having destruction near at

hand संनिहितापाय mfn Hit

an intermediate destruction of the

World उपलब्ध: MIBh 12.10368

leading to destruction अपायसंवत्तनीय

mfn Vajracch led to destruction

कालाकृष्ट mfn liable to destruction

मृत्यु mfn frīṭiṣṭ — प्रमाद (ShaduṬe)

प्रमाद (Tj, Bṛ, Ājṇṇṇṇ) mfn

lord of destruction निघनपाने m Tāṛ

a means of destruction विनाशनम् VP

one whose destruction is at hand

निघनपाने mfn Kir 2.15 a particular

period of universal destruction

संवत्सरः Buddh The period of

of destruction क्षयकालः The period

of the destruction of the universe

क्षिति † L protecting from destruction

वधत्र mf n PārGz a secondary

destruction of the world उपलक्ष्यः MSh.

12.10368 The state of destruction

प्रध्वंसत्वम् Kaps, Sch time of destruction

कालः MIV The time of the destruction

27 11/11/18

of the world संहारकायः M/Bh

to appear like the time of the

destruction of the world संहारकाय

Nam संहारकायते Sukar to cause

the destruction of one's own life

निजानुषः स्ववैरिनां कृ to go to destruction

क्षयं गम्, क्षयं या, क्षयम् इ, क्षयगुप्ते

Nal, R, Sukar, Var B. S, Das, Amar,

Hit — जन् with विनाशम् (a tale)

treating of the destruction of विनाशिन

mfn gen MBh universal destruction

सर्वसंहारः हरिः Up, Haris & universal

destruction of beings सत्त्वसम्पत्तः

W.

utter destruction I समुच्छेदः MBh,

Kāv, etc, समुच्छेदनाम् Subh — समुन्मूलनम्

Uttarar, Prab — मूलोच्छेदः Pañcat.

III प्रध्वंसः Var, Bhartr. — समुच्छिन्नि ‡

Divyāu.

voice — destruction स्वरोपघातः Heat

a woman who is the cause of

destruction कृत्यका Nal 13.29.

2I घातः Yājñ 2.159, MBh, etc —

व्यापादः Rājat — हति ‡ MBh, Kāv, etc —

वधः RV, etc — व्यापादनम् Märkp, Suir,

Pañcat — मारणम् MaitrS, Mn, Hariv, etc.

2 II निर्घातः TS, Āpast — विपादनम् W.

destruction of Daitya देवान्तकवधः.

